

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

LÖRDAGEN DEN 17 OKTOBER 1903

N:R 42 (877)

OPERASÅNGERSKAN FRÖKEN ANNA KARLSOHN.
DAHLLÖF FOTO.

ANNA KARLSOHN. ETT SCENISKT SILFVERBRÖLLOP.

DET FINNES en klass af artister, som utan att äga någon egentligen genialisk begåfning, utan att vinna något uppseendeväckande namn inom en särskild konstgren, likväl genom vaken frimodighet och harmonisk konstutbildning visa sig användbara i de mest olika uppgifter. De äro villiga och tjänstbara till allting, de ha inga fiender i följd af sin blygsamma position, kritiken går dem lätt förbi, de äro lyckliga eller borde åtminstone kunna vara det. De bli väl inga stora berömdheter, men så ha de ej heller att bära på storhetens ansvar och storhetens oskyddade ställning gent emot afund och intriger.

Det förefaller mig, som skulle Anna Karlsruhn, hvilken i morgon söndag kan fira sitt silfverbröllop med vår operascen, höra till nyss beskrifna kategori. Jag känner inte kulisshemligheterna, men det tycks mig otänkbart, att hennes glada, friska naturel skulle kunna ha några fiender. Hon hör till de vid en teater så outhärliga »nyttorna», men hon hör inte bara till dem, utan har ofta, då hon fått något för sin begåfning adekvat parti, visat sig kunna skapa sceniska figurer med verklig färgstyrka och liffullhet.

Subrettfacket är hennes egentliga, men hon har ock som en specialitet varit hänvisad till gossroller. Dessutom har man tagit hennes ovanligt säkra och högt utvecklade sångförmåga i anspråk för svåra koloraturuppgifter,

sådana som Elvira i »Don Juan» och i »Den Stumma», Inez i »Afrikanskan» m. fl., och om hon ej alltid haft tillräcklig figur och pondus för att uppbära de kvintilerande teaterprinsessorna, så har dock det vokala utförandet alltid varit oklanderligt.

Det var den 18 okt 1878, som fröken Karlsruhn debuterade i Cherubins parti i »Figaros bröllop». En tidning yttrade då sin förundran öfver, att debutanter gingo direkt från konservatoriet till operascenen, visserligen öfvade i sång, men alldeles oskolade i fråga om scenisk plastik och mimik, men tidningen tillade omedelbart: »Vi säga detta för ingen del i afsikt att fälla modet på de båda debutanterna (den andra var fröken Ek), tvärt om hysa vi de bästa förhoppningar om deras talang samt göra full rättvisa åt deras spår af riktig uppfattning och deras i enskildheter lyckade bemödanden att genomföra densamma: i synnerhet rör sig fröken Karlsruhn med jämförelsevis stor ledighet. Fröken K:s röst är icke så voluminös, men den är nätt, välljudande och ren.»

Med denna roll kom hon dock icke genast in i sitt esse. Någon anmärkte, att hon gaf en »intresserad och vederbörligen pojkaktig Cherubin, som dock saknade den erotiska förtrollningen.» Mera odeladt erkändes hennes näpna Siebel i »Faust» samt, sedan hon den 1 dec. 1879 fått fast engagemang, hennes öfriga gosstyper, exempelvis den hurtige Urbain i »Hugenotterna» och framför allt den barnligt rörande Jemmy i »Vilhelm Tell». En större dristighet och framfusighet skulle ej skadat hennes annars lyckade Benito i »Spanska studenter».

Att vilja se gossar framställda af en kvinna vittnar om en i viss mån onaturlig och raffinerad smak hos både författare och publik och är väl snarast ett arf från pseudoklassiciteten. Med mera estetisk tillfredsställelse såg man därför, när sångerskan fick ett helt galleri af subrettuppgifter, hvaribland en del visserligen gjordes mera konventionellt, men andra däremot med själfständig uppfattning och karaktäristik. Som Philin i »Mignon» var hon kanske något timid och betonade ej tillräckligt det utmanande koketteriet hos denna fräcka äfventyrerska. Som Rosina i »Barberaren» var hon för litet spansk och för mycket svensk. Men Mirza i »Lalla Rookh» ger hon med näbbighet och godt humör, Anna i »Friskyttan» med frisk glädthet, Micaela i »Carmen» med osökt känsla. Förträffliga äro äfven hennes Neméa i »Konung för en dag», Fatima i »Oberon» och flere andra. En verkligt god karaktärsskapelse är Ursula i »Svarta dominon», där hon inlägger både klostersisterns elaka nyfikenhet och den blifvande abedissans fåfänga.

Detta är blott några exempel, tagna ur högen. Ty Anna Karlsruhn har gjort en hel massa partier, mestadels smärre. Och som exempel på hennes flit och användbarhet må nämnas, att en tidning för 11 år sedan räk-

nade ut, att hon närmast föregående spelår hade uppträdt ej mindre än 114 gånger!

Anna Karlsruhn är född i Gällstad, Älfsborgs län. Af sin far, till yrket organist, fick hon undervisning i orgelspel och harmoni samt tog vid 15 års ålder organistexamen i Skara. Fyra år senare inskrefs hon som elev i konservatoriet, där hon först studerade i orgelklassen, men då hennes sånganlag upptäcktes, profvade hon för professor Günther och vann inträde i den s. k. artistklassen.

Sångerskan har gasterat i Köbenhavn och konserterat flerstädes i Sverige,
ADOLF LINDGREN.

TVÅ SONETTER AF FRIDA LANDS- ORT.

EN STAMKUND.

HAN dricker långsamt, lyssnar till musiken, som går den vanliga, banala lunken, och dessemellan tycks han djupt försjunken i tidningen han håller ouppviken.

Han njuter af sin trefnad som en sniken och dröjer med att svälja bottenklunken, tills han från trumman hört den sista dunken och nöjestemplet stänges för publiken.

Hans eget rum är ensligt, kallt och naket, och ett kafé med tobaksmoln i taket, musik och whisky är hans himmelrike,

det enda, han har råd till här på jorden. Där drömmer han, att han är gudars like, och glömmer, hvad han verkligen är vorden.

EN LIFSÅSKÅDARE.

Hans själ har känt all världens sorg och nöd, all världens fröjd har jublat i hans sinne, och dag har växlat om med natt därinne liksom orkan med stiltje, köld med glöd.

Och han har pröfvat allt, hvad lifvet bjöd, har samlat tusen bilder i sitt minne och granskat tingen allra innerst inne och tänkt och grubblat öfver lif och död.

Men allt det där som på parketten bara, ty lifvets underliga komedi tycks honom endast *spelas, icke vara.*

Och nu, när stycket är tillräckligt njutet, nu vill han veta meningens däri och se författarn ropas fram på slutet.

KVINNORNAS KÖK.

I BÖRJAN af innevarande år öppnade »Kvindernes Köcken» i Köpenhamn sina nya lokaler i 38 Vimmelskaftet, snedt emot Sjelderup, och invigningen omnämndes i välvilliga och smickrande ordalag af hela den danska hufvudstadspressen. Äfven i skånska tidningar syntes en och annan notis. Likväl torde de flesta svenska resande lefva i okunnighet om tillvaron af denna lilla restaurang, där man i stadens centrum får två rätter varm mat för 50 öre, för 15 öre en efterrätt, eller en kopp kaffe med ett stort stycke hembakadt hvetebrod o. s. v. Äfven torde det för de flesta i dylika företag initierade vara en öfverraskning, att en restaurang med sådana priser »bär sig». Kvindernes Köcken är nämligen icke ett folkök, utan en restaurang för damer, icke heller ett välgörenhetsföretag, om det än från början uppbars af för saken intresserade personer, hvilka fortfarande i form af ett »tilsynsraad» öfvervaka dess skötsel, utan en affär, som åt de två damer, som öfvertagit dess ledning, ger ett lefvebröd. Uteslutande nyttighetshänsyn har heller icke varit afgörande vid inredningen vare sig af de gamla eller de nya lokalerna. På de långa borden med sina hvita dukar (ingen vaxduk!) stå skålar med lefvande blommor, i salen, som är hällen i gult och hvitt, står en vacker grön skänk i modern stil, i fönsterna krukväxter. Den svenska och danska smaken sammanfaller icke alltid, men omsatt hos oss, skulle den lilla restaurangen vara en ljuftig tillflyktsort både för brådslande Djursholmare, trötta lärarinnor och jäktade kontors- och bodbiträden, hvilka senare med endast en timmes middagsrast ofta på grund af de långa afstånden i en stor stad, ända till kvällen gå utan annan mat än medhafda smörgåsar och en eller annan kopp kaffe.

Det var för deras skull som Kvindernes Köcken i Köpenhamn öppnade sina portar, och så stort var det behof, som fylldes, att det efter tre års verksamhet måste utvidgas, så att numera 600 i stället för 300 personer dagligen där kunna serveras.

Matsalen rymmer 50 personer: här får man emellan $\frac{1}{2}$ 2 och $\frac{1}{2}$ 6 de två rätterna mat för 50 öre. Från kl. 11 serveras i frukostrummet fyra eller fem olika slags varma rätter, såsom biff med lök och potatis, kokt helgefundra med tomatsås, hafregrynsgröt, vanlig kaffefrukost, the och chokolad etc. Kaffet serveras i ett särskildt kafferum, i ett läsrum finnas tidningar och skrifmaterialer. Serveringen besörjes af bildade unga damer, drickspengar förekomma naturligtvis icke. Och om också priserna äro grundade på det förhållande, att damer äta mindre än herrar, äga herrar tillträde, dock endast under kvinnligt beskydd, motsvarande förhållandet i en del manliga klubbar.

Sådant är Kvindernes Köcken i Köpenhamn, och medan jag gläder mig åt trefnaden där, spirar afunden i mitt sinne. Ty jag önskar att vi också i Stockholm hade ett Kvindernes Köcken. Jag önskar t. ex. att i staden inom broarna finnes några ljusa, glada, hemtrefliga rum, där de många affärsbiträdena både från de stora etablismenten och de många små butikerna kunde få ärter och fläsk och pannkaka hvar torsdag till ett billigt pris och i en omgivning, som skänkte dem hvila, »matro», som det heter. Jag tänker mig att sund och god husmanskost, ordentlig serverad af vänliga unga flickor, så småningom skulle göra deras kinder rundare och rödare än de nu äro, och att de vackra rummen, ty de skulle vara vackra, hvarken »goda nog för personer af deras vanor» eller märkvärdigt billiga eller öfvernaturligt praktiska, utan just vackra, hvarken mer eller mindre, skulle tillfredsställa eller väcka deras längtan efter hemtrefnad, ordning, snygghet...

Hvilket nöje skulle det icke vara att ordna dessa rum, att skaffa trefliga gamla möbler eller lika trefliga nya, att utvälja de nättaste tapeter, utfundera den vackraste målning. På väggarna skulle hänga fina reproduktioner och välvilliga beskyddarinnor skulle skänka eller deponera verkliga konstverk, sådana som göra människor bättre och gladare. På alla bord skulle stå blommor eller grönt, i alla fönster krukväxter.

Jag kommer dit, trött och hungrig. I tamburen hänger jag upp mina ytterkläder — att införa lukten af våta ytterkläder är förbjudet — i toaletten tvättar jag mig och slätar mitt hår, hvilken vederkvickelse är icke bara det, för att sedan slå mig ned vid det stora hästskobordet i matsalen. Om jag är abonnent, tillhör jag förmodligen ett matlag — hvarför skulle icke kvinnor bilda ett matlag såväl som studenter och andra? — och efter slutad middag, en sådan middag, som man får i ett godt och enkelt hem: fisk och hafresoppa om lördagarna för att man icke skall förfalla till att blifva en läckergom, draga vi oss in i läs- och kafferummet. Jag tänker mig detta rum som ett under af trefnad; där skall finnas en öppen spis, i hvilken alltid några träd brinna, och öfver spisen skola stå stora krukor, fyllda med tallruskor eller vackra hallonkvistar eller nypongrenar eller vårgroent.

I ett hörn af rummet står det stora kaffebordet med kaffekokaren, och en liten söt fröken serverar oss och skär för af det hembakta brödet. Vi draga våra bekväma stolar fram till elden, dricka vårt kaffe och prata eller njuta tyst af hvilat. Sedan maten sjunkit, läsa vi tidningar och tidskrifter, roa och bilda oss »kostnadsfritt», eller skriva våra bref vid skrifbordet.

Detta är ett luftslott, men hvarför skulle det icke kunna realiseras. Jag tänker mig att t. ex. några af cheferna för de stora affärs-etablismenten beslöto att gemensamt gifva sina egna och många andras underordnade en stor julklapp. Den skulle bestå i att de startade ett företag, motsvarande Kvindernes Köcken, ordnade lokalerna, anskaffade en föreståndarinna och lämpliga biträden och ekonomiskt understödde företaget, tills det vunnit i stadga och anseende, så att det kunde, som det heter, stå på egna fötter. Erfarenheten från Köpenhamn berättigar dem att hoppas, att detta skulle kunna ske snart nog. De skulle alljämt bibehålla ett visst öfverinseende, kontrollera att maten vore god och närande, att lokalerna hölles i ordning, o. s. v., men de skulle vara befriade från ytterligare besvär och kostnad. De skulle sätta företaget i gång och därmed göra en god gärning. Den goda

gärningen skulle sedan, som sådana stundom hafva för sed, af sig själf föda nya goda gärningar.

H. AF P.

BLOTT EN DAG. TECKNING UR LIFVET AF NANNA WALLENSTEEN.

»NEJ, nu härdar jag inte ut längre härute på denna obebodda ö! Nu måste jag in till Stjärnvik och se litet människor och litet civilisation.»

Fru Astrid Ljung tog beslutsamt på sin nya sommarklädnings, som hängt obegagnad de fem veckor, hon varit ute på Måseskärs, och så bad hon sin värd, fiskaren Österlund, taga henne med i segelbåten öfver till badorten en mil västerut.

En kort stund därefter, sedan hon gifvit sina båda stora snälla barn Gösta och Greta hvar sin kyss, steg hon ombord nere vid bryggan. Och några minuter därefter fladdrade de hvita seglen öfver det mörkblå skummande västerhafvet, och det salta skummet yrde upp i förn, där fru Ljung satt insvept i sin gamla mörkblå regnkappa.

De båda barnen stodo, så länge de sågo båten, på stranden och viftade, Gösta med sin hvita linnemössa och Greta med sitt lilla ljusa förkläde. Sedan syntes de lunka i väg uppåt planen utanför stugan.

Vinden sjöng ute på hafvet och fiskmåsarne skreko högt och kretsade i vida ringar kring kobbarne, allt som oftast dykande ner i vågen på jakt efter byte.

Österlund satt själf vid styret och foster-sonen Anders satt brunstekt och välfödd och slöade midt i båten.

»Hur länge stannar frun i Stjärnvik?» frågade Österlund. »Vi tänka oss hem vid middagstiden. Följer frun med då?»

»Nej, nej, så snart vill jag inte tillbaka. Jag ska riktigt ut och lufta på mig i dag. Jag har tre familjer att hälsa på i Stjärnvik, men Österlund kan säga till min gosse, att han tar roddbåten och far in och hämtar mig i kväll.»

»Jaa, Gösta är stark som en liten björn och ror som en gammal infödd skärgårdsbo, så det går nog bra,» påstod Österlund med en vänlig glimt i de små gråblå ögonen.

Fru Ljung satt och såg ut öfver det vida vattnet. Den lilla röda stugan med de hvita knutarna syntes nu endast som en liten röd prick — som ett smultron i det gröna, och Greta hade döpt det till »Dukkehemmet», såsom bäst passande.

»Jaså, frun ska hälsa på bekanta?» ljöd plötsligt Österlunds röst akterut. »Det är väl fina stockholmare, kan veta?»

»Ja, det är det, både fina och rika, må Österlund tro.»

»Jaså! Jaha, joh, ja, di rike har'et på gaffel'n! — Ja, jestannes då, kära frun, hvad somligt folk har'et på gaffelen!»

Österlund drog en suck så lång, som om den kommit från hafsens djup, och valkade betänksamt ena bussen.

Ett par djupa veck lade sig omkring fru Ljungs ögon och äfven hon drog en suck och såg tankfull mot den ljusa bergknallen, där barnen nyss stått och viftat.

»Ja, det har Österlund rätt i! Så afundsvärdt härligt att inte ha några ekonomiska bekymmer och att slippa försaka och spara jämt och ständigt — och så att kunna jämna vägen och göra den litet ljusare och lättare för barnen.»

»Och att slippa arbeta och sträfva så tungt,» inföll Österlund. »I går natt kom jag hem kl. half 1 och hade då lassat och kört timmer i skogen hela dagen och halfva natten, och i går var jag ute på gårdet och slog till kl. 10 och se'n lade jag ut skötarne, och dem har jag varit ute och tagit upp kl. 3 i morse.»

»Nå, fick Österlund mycket fisk?»

»Asch, ett par kilo bara. Så det var inte mycket för det omaket.»

»Jojo, Österlund, jag vet nog hvad det vill säga att arbeta. I tio år har jag varit änka och ensam fått sträfva för allt: kläder och föda, hyra och ved och till uppfostran åt barnen.»

»Stackars lilla fru! Det har nog varit knogigt, det.»

Det gamla rynkiga, väderbitna ansiktet blef helt allvarligt och fullt af undran och deltagande. Men så höjde han raskt på sig, spottade öfver babord och ropade högt tvärt emot vinden: »Jaja, de rika ha det bra! Det är sjutton hvad de ha det bra i alla fall!»

Båten gled nu genom det smala Krabb-sundet, smidig som en ål, och svängde så in i Stjärnviksfjärden, och hela det lilla vackra badstället låg öppet för blicken.

De små ljusa, välbyggda villorna voro terrassformigt strödda på den grönskande sluttningen mot sjön. Äppel- och körsbärsträd växte öfverallt i de små täpporna, och rundt kring fjärden syntes ett halft tjog segelbåtar med snöhvita segel flyga i kapp med fiskmåsarne.

»O, så förtjusande! Och så roligt att se lif och rörelse igen!»

Fru Ljung vände sig tvärt om i fören och fannade med blicken hela den täcka och liffulla taflan.

Snart landade båten vid badhusbryggan, och Österlund och Anders hjälpte fru Ljung i land.

Därefter styrde hon kosan framåt mot Stjärnviks enda stora gata, kantad af dels små anspråkslösa stugor med däri inrymda handelslokaler, dels de täckaste små villor med stora blomgrupper nedanför verandan.

Porten till en af dessa öppnade fru Ljung sakta och steg på. Härliga stamrosor och stora blodröda vallmor vaggade sakta för vinden i den välskötta trädgården. Men tyst — tyst som i grafven var det öfverallt.

Fru Ljung gick med lätta, snabba steg öfver sandgången och uppför verandatrappan. Hvita linnegardiner med blå fransar hängde rundt omkring verandan och stängde ute sol-ljuset. Luften var tryckande het därinne, ty knappast en vindfläkt kunde stjåla sig dit.

I en hvilstol i ett hörn halfåg en gammal hvithårig mager man med vemodiga ögon och ett sorgset uttryck i det tårda ansiktet.

»Hur står det till, gamle vän?» hälsade fru Ljung och tryckte den smala, iskalla handen, som räcketes henne.

»Åjo, tack, men jag är bara så trött, så trött.»

»Kan inte denna härliga saltsjöluft krya upp er?»

»Nej, nej, inte numera. Ingenting kan numera krya upp mig. Jag är för trött — för trött. Lifvet är så tröttsamt att lefva!»

»Och denna lilla förtjusande villa, denna vackra trädgård, denna härliga utsikt öfver viken, skänker inte allt detta er något nöje?»

»Åjo, åjo. — Ja, här är ju vackert, mycket vackert och lugnt och bra på allt vis — men jag är bara så trött.»

Det silfverhvita gamla hufvudet sjönk bakåt mot den ljusa silfverkudden i hvilstolen.

Ett glas dyrbart vin stod i ett högt kristallglas på en liten silfverbricka inom räckhåll för den darrande gamla handen, men glaset var orördt. Han var för trött för att ens föra det till sina förstande läppar.

»Hvad fru Ljung är lycklig, som är så frisk och glad,» hviskade den gamle herrn, då fru Ljung räckte honom handen till farväl. »Och så har ni edra båda präktiga, snälla barn. Jag har aldrig haft något barn att lefva för; kanske det är därför jag är så trött på lifvet.»

När fru Ljung gick igenom den eleganta salongen med sin hvita roccocomöbel, kände hon tårarne stiga upp i ögonen och hon hviskade: »Stackars den rike, gamle mannen! Österlund borde också sett honom och fått samma läxa som jag.»

Litet längre fram, uppe på en höjd, låg en nybyggd vacker villa med resliga tallar rundt omkring.

Villan ägdes och beboddes af grosshandlare Robertson. Fru Robertson och fru Ljung hade varit barndomsvänner och mycket tillsammans under ungdomsåren.

När fru Ljung kom in i den komfortabla, smakfullt dekorerade matsalen, kom fru Robertson emot henne med blekt ansikte och uppsvällda röda ögon.

»Hur är det?» frågade fru Ljung oroligt. »Åh, en förfärlig olycka har hänt oss. Allan har fallit utför ett berg och brutit sitt ben, och det just nu, då han stod i begrepp att börja sin bana som militär. Han kanske aldrig blir så bra, att han kommer in på den banan, och du vet, att alltse'n han var en liten pys, har hela hans håg legat åt det hållet.»

Hon förde in fru Ljung i sonens stora, vackra sjukrum, och fru Ljung gjorde omedvetet en blixtnabb jämförelse mellan detta och Göstas lilla bås uppe på vinden, en afskrankning under takåsen, som gubben Österlund dekorerat med halmsäckar och gamla mattor.

I den hvita järnsängen med förgyllningar och röd sidenvaddering låg Robertsons ende son dödsblek och lidande. Den förr så raske och hurtige ynglingen såg ut som en gammal man med mörka ringar under ögonen och insjunkna kinder.

»Det är förfärligt, tant, så förfärligt bittert, just då jag stod så nära målet!»

Modern tog näsduken och torkade hans bleka, fuktiga panna.

»Så, så, min gosse, lugna dig, du blir snart bra igen.»

»Nej, mamma, det blir aldrig riktigt bra igen, så som jag tänkt mig framtiden.»

Fru Ljung stod tyst och darrande vid sängfoten, och det kändes som om en kall hand grep om hennes hjärta och som en röst hviskade i hennes öra: »Glöm inte också nu att jämföra din friske, starke, härdade pojke med denne!»

Fru Robertson lade sin arm i fru Ljungs och förde henne ut ur sjukrummet.»

»Det är så tungt hela lifvet,» sade hon, »och jag vet inte, jag minns inte, om det är vinter eller sommar, solsken eller regn längre. Jag kan inte njuta af något numera. Hvad du är lycklig emot mig!»

*

Fru Ljungs sista besök gällde öfverstinnan von Born. Den gamla damen var änka sedan 15 år tillbaka och ansedd för ofantligt rik. Hon hade två stenhus i Stockholm och en landtegendom. Hon hade följt man och tre söner till grafven och stod nu fullkomligt

BARNKLÄDER

I största urval
och
till billigaste priser
hos

M. BENDIX

16 Regeringsgatan
och
5 Sturegatan

ensam i världen, utan släkt och utan något att älska, som hon kunde räkna för sitt.

När fru Ljung med beklämdt hjärta nalkades öfverstinnans ståtliga landställe med de höga järngrindarna och jätteurnorna med bredbladiga, glänsande växter i, hörde hon ett gällt hundskall, och en liten svart snagghårig hund kom störtande emot henne på trädgårdsgången.

»Junker, ici! Det är ju jag. Känner du inte igen mig?»

Och Junker hoppade vänligt välkommande omkring fru Ljung, viftade på den lilla korta, talande svansen, och vägledde henne till en förtjusande kaprifoliumberså i trädgården.

Därinne satt öfverstinnan von Born och läste.

Junker flög upp i hennes knä och gnällde af förtjusning, och fru Ljung stod leende i bersäppningen och neg.

»Så snällt att du kom! Jag har så ledsamt, så dödande ledsamt.»

»Hvad läser tant då?»

»Å, jag läser Maxim Gorjkijs' sista bok, men jag orkar inte med den längre. Man sade mig, att den skulle vara ett mästerverk, och jag köpte den — den kostar 6 kronor förresten — men jag förmår inte läsa ut den. Kanske du kan tycka om den. Vill du läsa den?»

Fru Ljung tackade och slog sig ned i bersån.

»Nå, var tant och såg norrmännen på Kungl. Teatern? Jag såg »Sigurd Jorsalafar». Det var härligt.»

»Ånej, kära du, det var jag visst inte. Jag orkar inte med några teatrar numera, fastän jag tycker mycket om teatern. Allt roligt måste jag försaka.»

»Hvad tants nya villa är förtjusande!»

»Ja, här är treffigt, men besvärligt att hålla alla rummen i ordning, och så parken se'n. Det är aldrig något lugn bara för det. Men du måste komma med och se dig omkring.»

Och nu fick fru Ljung göra en rond genom hela det komfortabla hemmet. I öfre våningen lågo en hel lång rad sof- och gästrum samt en förtjusande liten salong med en stor balkong utanför, hvarifrån utsikten var hänförande öfver Stjärnviksfjärden.

På nedra botten lågo matsalen, biblioteket och musikrummet samt köksdepartementet.

Öfverallt var luxuöst smakfullt, och en massa härliga blommor från orangeriet prydde rummen.

Slutligen hamnade de båda damerna ute på den stora glasverandan i de bekväma hvilstolarne och förfriskningar kringbjödos.

Öfverstinnan uppmanade fru Ljung på det vänligaste sätt att smaka på allt.

»Men tant smakar ju inte på något själf —» inföll fru Ljung.

»Nej, kära du, jag vågar mig aldrig på några dylika saker; det är knappt jag vågar

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapet kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarekongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

STOMATOL

ovedersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.

H. M. Konungens Hofleverantör

äta mig halfmätt af den mest lättsmälta föda. Min mage är ju så krånglig jämt och ständigt. Allt godt måste jag försaka.»

Och öfverstinnan läppjade försiktigt på ett litet glas vichyvatten.

»Men nu skall du tala om för mig, huru du har det ute på Måseskär!»

»Ja, det är snart berättadt. Vår lilla stugas hela yttinnehåll är inte på långt när så stort som tants matsal därinne, och utgöres af ett litet fyrkantigt rum med två små fönster, en liggesoffa, två små bord, fyra trästolar, en furuskänk, en byrå, samt ett litet kök med en bra liten spis, där vi baka och baka väldiga, ty sjöluften ger både barnen och mig sådan aptit, att vi äta ibland så, att jag vet ej, om jag skall skratta eller gråta.»

»Skratta, kära du, skratta bara!»

»Vidare ha vi en smal trappa eller rättare stege, som för direkt utifrån och upp till vinden, där det finns ett litet krypin med lågt, sluttande tak, hvarest Greta residerar. Utanför på vinden ha vi inrättat en liten kabyss åt Gösta bakom ett gammalt afdankadt grönt spiselförhänge.

Se där vårt palats! — Litet men propert — och ett hänförande läge alldeles invid öppna hafvet, där barnen simma och plaska i det salta vattnet ett par gånger om dagen.»

»Hvad roa de sig mera med hela dagarna?»

»Å, Gösta arbetar som en myra dagen lång. Han kan inte lefva överksam. Nu håller han på att bygga sig en stor kanot af gamla säckar och brädlappar Olja, färg och spik har han själf köpt för de pengar han fått för smultron, han skickat hit in till Stjärnvik och sålt. Han stiger upp tidigt om morgnarna och går ut i skogen samt ned till sjön och fiskar. Han har redan dragit upp 117 abborrar, som kommit bra till pass till hushållet.»

»Hur gammal är din gosse?»

»Han har nyss fyllt sexton år.»

»Å, om jag hade en sådan son! Jag tror jag då ville ge till allt hvad jag äger och har. Du vet inte hur lycklig du är, som har en sådan arbetsam och präktig gosse. Du skall få se han kommer att gå långt. — Och din lilla flicka?»

»Hon får hjälpa till i hushållet; hon bakar och dukar och diskar och är ute i skogen och plockar bär till syltning och saftning; dessutom botaniserar hon och ritar och målar, hvilket är hennes vana och alltid har varit, som tant vet.»

»Ja, jag vet hon har stora anlag. Mätte hon kunna få utbildad dem!»

»Kära tant, hur skall det kunna gå? Det ser mörkt ut ibland — men det kan ju ljusna. Jag förtviflar aldrig. Jag har sett mer än en gång, att »när nöden är som störst, är hjälpen som närmast.»

Fru Ljung steg upp och tog farväl, och det sista hon såg af den vänliga lilla öfverstinnan var det bleka, älskliga anletet, som genom glasverandan nickade åt henne, och det sista

hon hörde var: Hvad hon är lycklig, den fru Ljung!

*

Vid hamnen i Stjärnvik tätt intill badhusbryggan stodo både Gösta och Greta och väntade, stora och långa, solbrända och hurtiga.

De hade lilla gröna båten med och när de fingo se fru Ljung, sprungo de emot henne.

»Ä ni med båda två?» ropade modern emot den.

»Ja, Gösta tyckte jag kunde följa med

och hjälpa honom att ro —» svarade Greta och log, så att de hvita tänderna blänkte.

»Han orkade nog inte annars.»

»Asch, så hon pratar! Det vet väl mamma, att jag orkar som ett inte'. Hon tiggde sig till att följa med naturligtvis.»

Nu hjälpte de fru Ljung ombord, togo hvar sin åra och rodde med jämna, raska årtag den långa vägen öfver skummande vågor ut till den lilla fiskarkojan på Måseskär.

»Har mamma haft roligt i dag?»

»Åja, det går väl an, men jag har roligare hemma hos er på Måseskär.»

»Men tänk, så väldigt fint de ha det på Stjärnvik,» inföll Greta.

»Vi ha det mycket bättre, vet ni, barn!»

»Ja, det tycker jag med,» sade Gösta tryggt.

»Jag vill då inte bo på Stjärnvik för allt i världen. Tacka vet jag Måseskär. — Ohoj, nu äro vi framme!»

Med van hand rodde han båten intill stranden, hoppade sedan ur, vände sig plötsligt om och lyfte med ett raskt och kraftigt tag fru Ljung ur båten och bar henne ett par steg upp på land och satte ned henne, där det var torrt.

»Seså ja, nu är lilla mor i säkerhet!»

»Det är jag, tack vare mina älskade ungar, och i morgon skall jag tala om för gubben Österlund, hvem jag anser för den rikaste på jorden.»

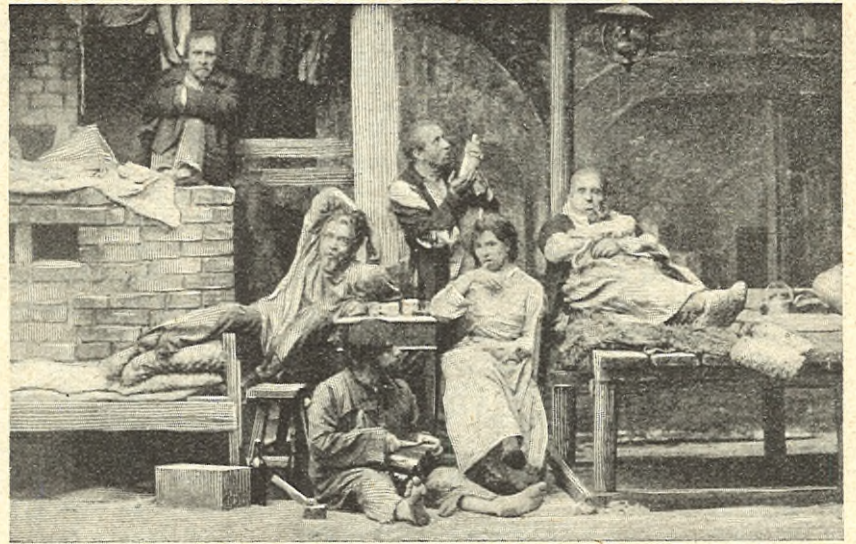
Arade annonsörer!

På grund af upplagens betydliga stegring böra mindre annonser till Idun vara inlämnade senast lördagen före den vecka, i hvars nummer de äro afsedda att införas, annonser på en eller flere sidor ännu tidigare efter särskild öfverenskommelse.

*Med utmärkt högaktning
IDUNS EXPEDITION.*

»NATTHÄRBÄRGET» FÖRSTÅDT AF RYSSAR.

DET FINNS i Moskwa en théâtre libre i ordets friaste betydelse. Sällskapet är en sammanslutning af bildade människor från olika yrken, hvilka alla förenas i ett intresse, det för dramatik. De hafva från sin scen bannlyst all förkonstling. Rampljus användes ej, hvarigenom ett starkt påläggande af smink

»NATTHÄRBÄRGET» I MOSKWA.

äfvén blir obehöfligt, den enda markering de tillåta sig är den som anses nödvändig för att ge illusionen af ålderdom — detta naturligtvis därför att de medverkande själfva äro unga.

Till hvarje pjes idkas djupgående, långvariga och samvetsgranna studier. Ingen typ visas, som ej har sin konkreta modell i lifvande lifvet. Långt innan ett stycke blir färdigt att uppföras, träffas dess personal, utom för repetitioner, äfvén en gång hvar 8:de dag iklädd de dräkter som skola nyttjas, detta för att vänja sig vid dem, som om de vore den dagliga habiten.

För att ej tröttna och falla in i en själlös vana ha de knappt mer än en teaterafton i veckan. Denna soaré är så eftersökt, att den månader förut abonneras. Sällskapet företager äfvén turnéer och har uppträdt i Petersburg, och då var det en hel historia att skaffa sig biljett.

Denna théâtre libre har för en tid sedan gifvit Gorkis Natthärbärgen, och verkan på åskådarna lär ha varit fruktansvärdt stark. Det fanns icke en af dramats gestalter, som ej den uppmärksamma ryska storstadsbon kände, som ej hans öga lärt sig att på gatan lägga märke till. Och alla dessa varelser talade, mumlade, skreko som vanliga människor göra, utan den för en traditionell scen anbrakta, ofta nödvändiga omdaning, till hvilken ju också ofta hör att meddela sig med publiken i stället för med hvarandra.

Hufvudfiguren blef Satin, hvilken ju må anses vara tolk för Gorkis egen lifsåskådning. Satin är ej genom laster förfallen, det mord han begått var icke ett brott, det var en gärd af rättvisa. Af smak, af lust har han låtit sig sjunka ner bland samhällets urspårade. Ty hans blick har genomträngt civilisationens brokigt bemålade, men maskstungna skal. Han föraktar allt och alla; om han föredrager, trifs

SATIN.

FREJA-MAGASINET.

Specialaffär för alla till Damtoiletten hörande artiklar.

**18 Humlegårdsgatan 18
29 Drottninggatan 29**

LUKA.

hjärtas vekhet. Han både medlar och filosoferar, han blir vänlig, han känner sig böjd för meddelsamhet och vill i det kamratskap, som blifvit hans, glädja sig så pass åt lifvet som omständigheterna tillåta. Därför är det med vemod, men ej med själfvisk hårdhet han säger om skådespelaren, som hängt sig: »Där fördärfvade han visan för oss — den narren!»

Den för åskådarens känslor intressantaste personen i stycket är Luka. Denna gestalt fordrar en förklaring. Man ser någon gång i Ryssland, då och då, en gammal liten man af bondesläkt, som för en kringirrande tillvaro. Det finnes hundratals af det slaget, de hafva ett naivt och folkligt namn, som i öfversättning lyder: *sökande gubbar*. Lifvet och religionen ha ledt dem till den åsikten, att i hvarje människa bor en Kristus, hos alla finnes något högt och rent att taga vara på. Det är denna Kristus i människan de vanka omkring och leta fram. Alla känna igen dem och veta af deras själfpålagda mission. Följden är helt naturligt den, att de äro välkomna, hvar de visa sig, och ännu mera ju längre ner de gå, ty hvar och en, hur brottslig och olycklig han än må vara, vet, att han i den lilla sökande gubben skall finna sin försvarare och ursäktare.

Men som de föra ett kringflackande lif, kunna de vänta sig obehag af den lösdrifvarestadga, hvilken nog huserar i Ryssland såväl som i andra land. Därför finna de i sin lilla milda, stillsamma knipslughet förmånligast att göra så ringa väsen af sig som möjligt. De hålla sig undan i vråarna, slinka förbi och kila sig in, så litet skrymmande de kunna. De tala sakta och jaka med och strida aldrig med någon. På det viset märkas de minst. Att predika och hovera sig är hvad de aldrig skulle göra. De hviska och småprata och trösta sina fattiga likar ungefär som en kärleksfull gammal tjänarinna smeker barnen till ro. Det är icke tal om några vördnadsbjudande later och något patriarkmajestät. Om inte annat, så förbjuder dem klokheten att posera — så vida för öfrigt något sådant vore tänkbart för en rysk, troshängifven bonde.

Sedan en svensk läsare från ryskt håll fått denna upplysning, ser man Luka på ett annat sätt. Han är i denna de eländas håla ganska frispråkig, ty han har intet att frukta. Den enda han krusar för är den dumme poliskonstapeln, och den ende som inger honom bäfvan är megäran Wassilissa, som vore i stånd att ange honom.

bättre med några än med andra, är det med de djupast nere, ja, med dem som bitit hufvudet af skammen och låtit masken falla, ty där finns åtminstone intet berättigande för hyckleriet. Han är kall och hänfull. Först då han blifvit lindrigt uppmjukad af ruset, blottas hans

Då bildade, litteraturälskande personer gifva förklaring öfver en diktare, sprungen ur och uppväxt bland deras eget folk, få ett främmande lands uttydare nog ge vika. Dessa moskowiter, denna théâtre libre's nitiska anhängare, ha fattat Gorkis »Natthärbärgets» så: för hvar och en af de agerande personerna finns en stund, då kärnan i deras inre visar sig, det egentliga, deras form för idealet, och allt det andra är mindre att fästa sig vid. Det kan vara en verklighet, det kan också vara hvad Relling kallar lifslögn, och detta kan ju komma på ett ut, hufvudsaken är, att människan själf tror på det.

Granskar man nu Härbärgets invånare, så skall man inse sanningen häraf. Det var just med detta mål för ögat som de ryska framställarne af stycket gjorde en så stor effekt. Hvar och en hade ett moment, då han vittnade om sig själf. Kleschtsch i sitt förtviflans utbrott öfver sanningen, ty han känner dess vanmakt att skaffa den fattige något att äta. — Bubnow, som varit flinthård, så länge han icke hade mynt, visar sig äga en mäce-nats sinnelag, då han sålt sina mössor. — Pepel, denne fräcke ligapojke, tjuf och annat,

PEPEL OCH NATASCHA.

när i sitt innersta längtan efter bättring. »Allt hvad jag rör vid vissnar bort,» säger han, »ingenstädes kan jag finna ett stöd... haf medlidande med mig, Natascha!» — Baron, som i häjdlöst lätt sinne kastat bort sitt lif, utan att ha haft någon aning om hvarför, söker fånga åt sig en stråle från sin ätts dalande sol. I allt sitt förfall kan och vill han icke döda adelsmannen inom sig, det kommer öfver honom en vildsint lust att blända stallbröderna med utmålningen af en länge sedan falnadt ståt. — Nastja, flickan, hans försörjerska, är kanske den olyckligaste af allihop, om olycka bör anses kunna mätas och vägas. Hela tiden längtar hon ifrån det närvarande, aldrig är hon tillfredsställd, om ej i sina drömmar och fantasier. Hon har försökt att dricka för att glömma, men hennes ödes elände viker aldrig undan. Hon slår sitt glas i bordet: »Jag skulle bra gärna vilja veta hvarför jag egentligen lever — här hos er? Jag vill bort härifrån, hvart som helst — till världens ände!» — »Utan skor, mylady?» hånar baronen. Och hennes svar, så förtvifladt cyniskt, kom åhörarnes nerver att rysa af skräck. Så var det i Moskwa. — Själftva Wassilissa har ett drag af vämjelse för det som hon råkat in i, ett begär efter förfining, ett hopp om räddning.

Det lever i dramat en yngling, Aljoschka, skomakarlärning till yrket. Han är så fattig, att han går barfota trots kölden, han har ingenstans att bo, han får hungra i dagar. Och ändå är han glad, glad ända till där-

Nu är rätta tiden inne att skydda fruktträden mot skadedjuren!

Wilh. Beckers Frostfjärilslim,

af fackmän pröfvadt och godkänt medel mot frostfjärilslarverna.

I burkar om 1, 2, 5 och 10 kg.

Pris pr burk Kr. 1.—, 1.90, 4.50, 8.—

WILH. BECKER

Kongl. Hofleverantör
STOCKHOLM.

5 Malmstorgsgatan 5

Filialer: 24 St. Nygatan, 23 Götgatan.

skap, hans munterhet synes de andra så omtiverad, att de kalla honom tokig, som ju bruket är med den, man inte förstår. Men han äger en källa till sitt lynnes spännkraft, det är musiken. Det enda i världen, han kan kalla sitt, är en gammal skrällig dragharmonika, och på den spelar han. Försatt i bättre villkor skulle Aljoschka kunnat vara medlem af kejsarliga hofkapellet, ja, kanske solist, en äkta konstnärssjäl som han är. Men nu blir han behandlad som mindre vetande, äfven af Svenska teaterns direktion, som till på köpet beröfvat honom förmågan både att sjunga och spela, hvilket väl må sägas vara på en gång ovänligt och sceniskt oklokt.

Då man fått ett hastigt intryck af Gorkis diktart, eller endast af den underbart djupa blicken från hans ögon, så olika alla andras och så väsentligt olika hvarje dussinkonstnär, fattar man ett: han är en skildrare som bör tydas af själar, men icke af arrangörer. Man bör väl förstå, att en sådan man icke skriver några onödigheter, ännu mindre då några dumheter. Han sticker inte in en människa i ett stycke på okynne, han gör det därför att det är en människa, hon som alla andra, och med samma rätt att bli iakttagen och uppmärksammas.

Det var med denna känsla en och annan af oss såg Natthärbärgets på Svenska teatern. Man visste att något fattades — men hvad?

Icke den sceniska utstyrseln, ty det är icke hufvudsaken, icke ett duktigt arbete, ty detta förtjänade allt beröm, ej heller vackra detaljer, ty sådana saknades ej. Men ett var borta, hade aldrig varit där: en blygsam möda att forska ut anden i verket, meningen i det hela.

Det vore obilligt att begära en så intim sys-

selsättning af »sex teatrar direktör». Men vid det här laget är han en mäktig man i den sceniska konstens rike och har många ministrar till sitt förfogande. Hur skulle det vara, om han inrättade ett Departement Till Förstående af Diktare?

RENÉ.

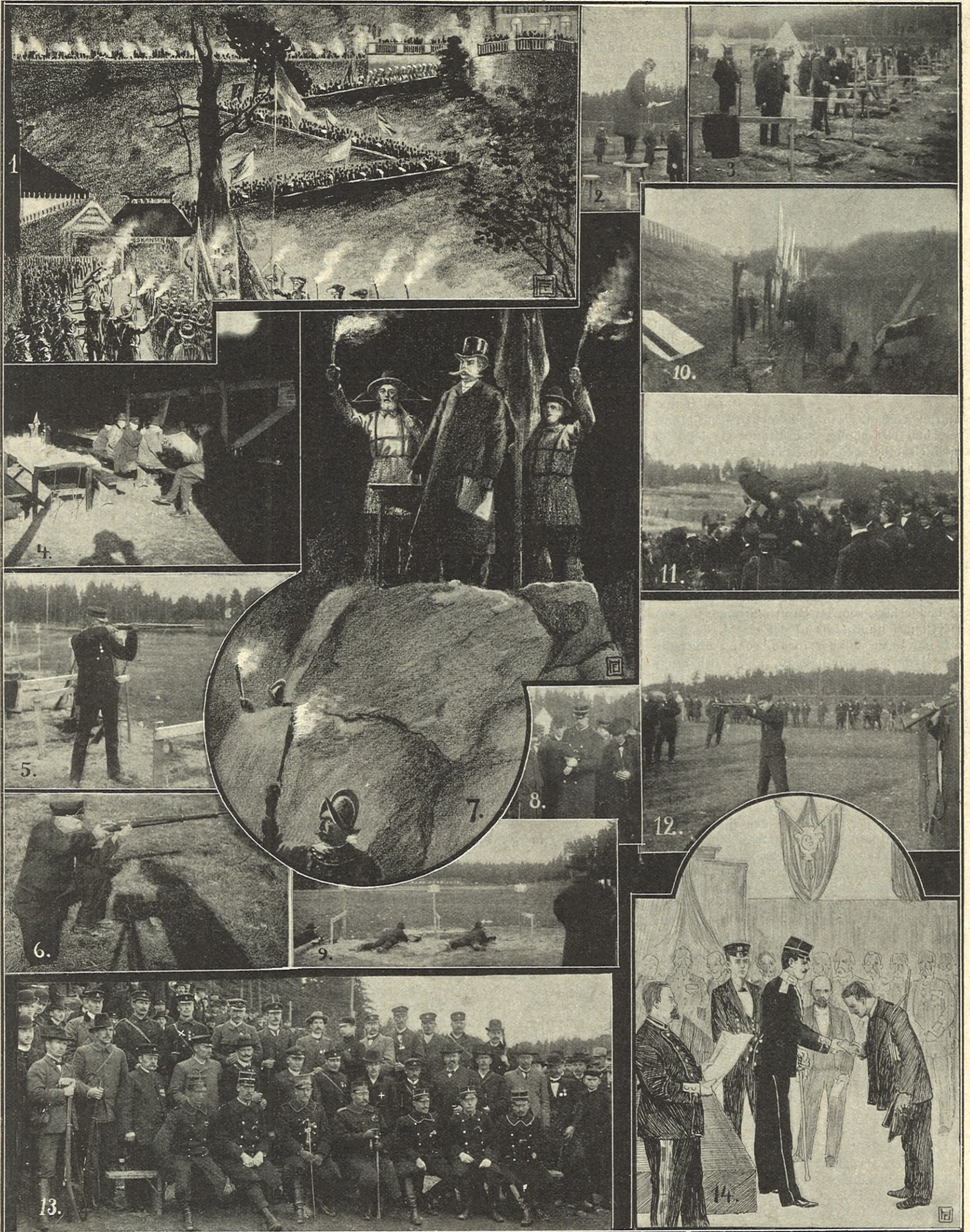

BARONEN.

ENGELSKA MAGASINET

Drottninggatan 72, 1 tr.

erbjuder för säsongen ett ovanligt rikhaltigt urval af **Afpassade Mattor** såsom Äkta Orientaliska, Smyrna, Axminster, Velvet, Brüssel och Engelska Kidderminster. Prisnoteringar som vanligt billigast på platsen.

BILDER FRÅN RIKSSKYTTETÄFLINGARNA I STOCKHOLM 5—11 OKTOBER. 1, 7 o. 14 EFTER TECKN. AF HJ. ENEROTH, DE ÖFRIGA EFTER FOTOGRAFIER AF A. BLOMBERG. 1. FACKELTÅGET UPP TILL SKANSEN. 2. EN AF SKJUTLEDARNE VID KARNÄSBANAN. 3. ETT SKYTTELAG. 4. I RESTAURANTTÄLTET. 5. HR G. A. JONSSON (STOCKHOLMS 3: E SKARPSKYTTEKOMPANI) ERÖFRAR KONUNGENS HEDERSPRIS. 6. DEN 14-ÅRIGE MÅSTERSKYTTEN GUNNAR PETERSSON FRÅN SALA. 7. HR DANIEL FALLSTRÖM FÖREDRAR SIN DIKT VID SKYTTEFESTEN PÅ SKANSEN. 8. UPPROP TILL SKJUTNING. 9. I SKYTTELINIEN. 10. VID MÅLTAFLORNA BAKOM SKYTTEVALLEN. 11. ERÖFRÄREN AF STOCKHOLMS STADS PRIS, MÅSTERSKYTTEN K. CARLSSON (STOCKHOLMS 5: E SKARPSKYTTEKOMPANI) HISSAS AF KAMRATERNA. 12. SKOLYNGLINGEN ERIK ZETTERWALL FRÅN SKARA, SOM MED 98 POÄNG BLEF FÖRSTE MAN I DE HUNDRAS TÄFLAN. 13. DE LEDANDE OFFICERARNE OCH DE 25 BÄSTA SKYTTPARNE, SOM DELTOGO I SLUTTÄFLINGEN. (+ HR K. CARLSSON. × HR G. A. JONSSON.) 14. PRISUTDELNINGEN I TENNISPAVLJONGEN. HR K. CARLSSON MOTTAGER PRISET UR PRINS GUSTAF ADOLFS HAND.

GRANGÄRDE.

DET STUNDAR till fest i Grangärde. På den breda landsvägen längs Bysjön skyndar en skara barn hem från skogen med händerna fulla af blommor och grönt. Hvarje förstukvist är redan prydd med friska björkgrenar. Ifrigt och beskäftigt fejas och sopas, och öfverallt gör man fint.

Det är helgdagsafton, och en aldeles särskildt minnesvärd helgdagsafton, ty i morgon är det stor fest i den lilla täcka Dalabyn. Dess sällsynt vackra kyrka från 1600-talet har blifvit färdigrestaurerad, och detta skall nu högtidlighållas i närvaro af landshöfdingar, biskop och andra honoratiore.

Med allt skäl utgör det lilla hvita templet socknens stolthet, där det reser sig i skydd af lummiga träd mellan tvänne sjöar, omkransade af blånande höjder. En rak allé, på båda sidor begränsad af dubbla rader hvitstammiga björkar med gulnande löf för fram till kyrkan från byn. Och innanför den täta välklippta häcken rundt hela kyrkogården går en likadan dubbelallé af ståtliga ljusa björkträd, mellan hvars lätta löfverk den hvitrappade kyrkan skönjes på långt håll.

Det ringer in till sabbat. Dagens arbete är slut, men hela den lilla byn vimlar af folk. Glad förväntan står att läsa i alla ansikten. Grupper af skolbarn öfva sig i de sånger de lärt in. På den annars så tysta och lugna bygatan — en bred landsväg med ett hus här och där på långa afstånd från hvarandra och med fält och åkrar mellan de tunnsådda bostäderna — är det lif och rörelse. Fryntliga hälsningar utbytas, alla samtal röra sig om den stora morgondagen. Till kyrkan dragas alla, gamla och unga.

Därinne äro förberedelserna i full gång. Och det är ett tempel värdt att smyckas, värdt att prydas, ett tempel, som bjärt sticker af mot de många kala, fattiga och stillösa helgedomar, som ofta på landsbygden stämma sinnet till kyla, så fort man trädt in i dem.

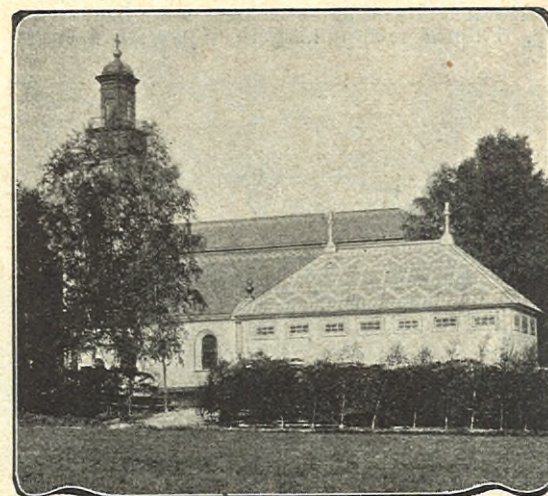
Åttkantiga hvita pelare uppbära de höga hvalfven, som äro prydda med sparsamma motiv i brunt och hvitt. Endast korhvalfvet är rikt måladt i samma färger.

Altare, predikstol och orgel äro hållna i en mild ljusgrön färg med förgyllda skulpteringar — änglar, emblemer, blom- och bladmotiv. Öfver och omkring altartaflan, som framställer Kristusbarnet i krubban, sväfva keruber.

Fönstren äro målade i vackra, harmoniska färger, hvori den nedgående solens strålar blanda sig och kasta ett skimmer af guld öfver pelare och rundbågade hvalf.

Bänkar, dörrar och paneler äro i en varm rödbrun ton, och i sidogångarne bryter sig aftonljuset i de tvänne gamla kristallkronorna, som finnas kvar från flydda dagar — från en tid så olik vår!

Djupt i skuggan strax innanför den stora ingångsporten, uppradade på ett gammalt, gammalt altarskåp, står en fil klumpigt utförda och naivt tänkta helgonbilder, som föra tanken till »Lerhelgonen» i Svartsjö kyrka. Och strax få de i brokiga färger prunkande träbilderna lif. »Legendernas glans» omsväfvar både dem och de burleska apostlarne på predikstolen från 1600-talet, hvilken nu fått sin plats i sakristian. I all sin färgprakt och öfverlastad med förgyllda skulpteringar skänker den säkert glädje åt socknens läsbar, som härinne beredas till sin konfirmation. Stämning och flykt åt fantasien bör den ingifva i högre grad än de små bruna, fula katedrar, hvarifrån denna undervisning numera vanligen meddelas.

GRANGÄRDE KYRKA.

GÖSTA BERLING PÅ PREDIKSTOLEN. KOLTECKNING AF GEORG PAULI.

»GÖSTA BERLINGS SAGA» I BILDER.

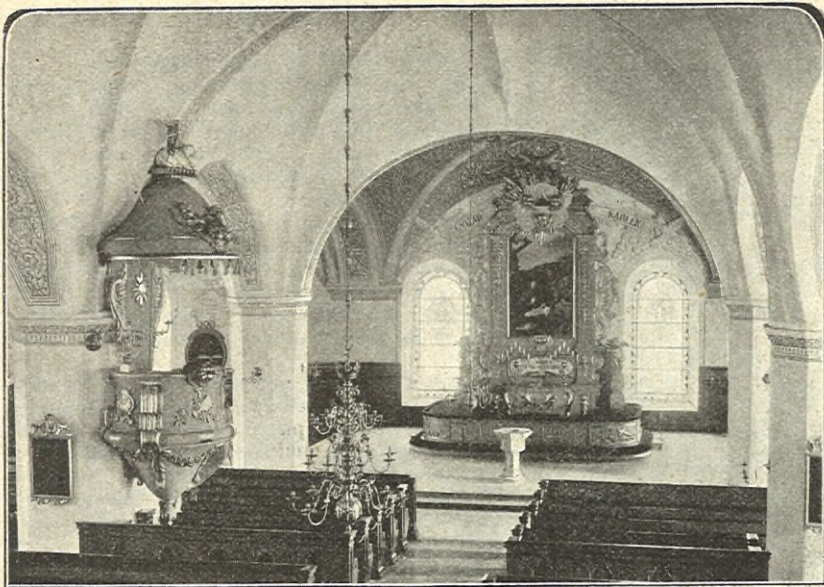
DEN FANTASIRIKASTE svenska prosadikt, som såg dagen under förra seklets sista årtionde, har nu nått berömmelsen att bli illustrerad af en af våra konstnärer. Det är den framstående målaren Georg Pauli, som komponerat ett fyrtiotal teckningar, hvilka skola pryda en ny, under hösten utkommande upplaga af Selma Lagerlöfs »Gösta Berlings saga».

Artisten har i Konstnärshusets lokal vid Smålandsgatan anordnat en i dagarna öppnad utställning af samtliga originalteckningarna, hvilken separatexposition helt säkert kommer att väcka allmänhetens intresse dels för konstverkens egen skull, dels och ej minst för att de belysa en serie nationella typer och stämningar, som nu, tack vare deras diktarinns snille, gått oss så att säga i blodet.

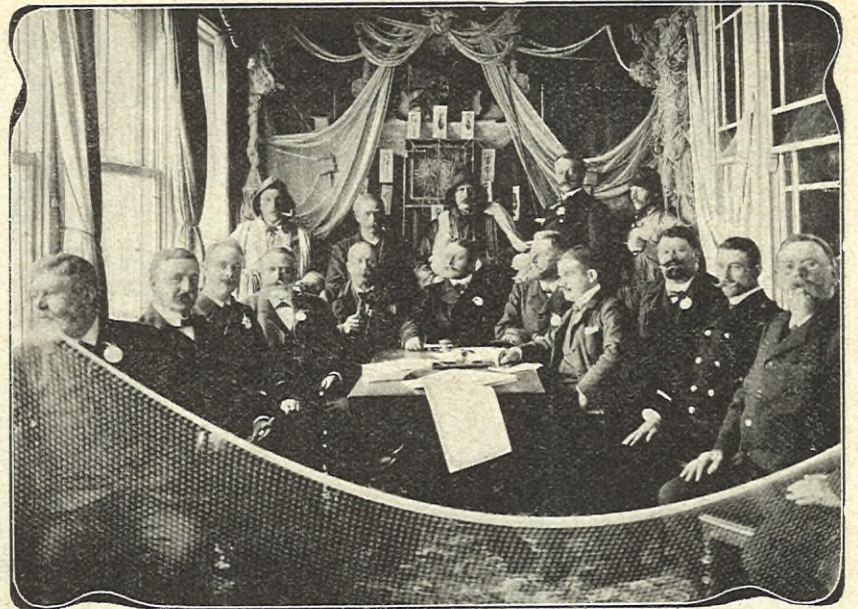
Själfva anslaget i den strålände dikten: Gösta Berling på sin predikstol, då »hans ande tog sin flykt mot den öppnade himlen ofvan honom, hans röst blef stark och väldig och han förkunnade Guds ära,» är af konstnären lyckligt framställt i den bild vi återgifva här ofvan.

För öfrigt stannar man med förtjusning inför en sådan skir teckning som »Brobyprästen», denna halft rörande, halft komiska kärlekshistoria om ung kärlek i ett par gamla vissna hjärtan, »Lilliecronas hem», där den gamle kavaljeren i soluppgången står framför sin lilla gård Löfdala, som han ej sett på länge, och spelar fiol för fåglarna, för gräset och för henne, som sofver innanför de nedfällda gardinerna. Eller den blide Löwenborg, som på bordet med de målade tangenterna spelar Beethoven för Gösta Berling, medan alla kavaljererna, kostliga att skåda, stå i cirkel kring väggarna och låtsas lyssna!

Vårt utrymme tillåter oss ej att i detalj framhålla den skiftande bildserien, som vittnar om att konstnärens fantasi på ett lyckligt sätt förenat sig med diktarinns och åstadkommit en cykel teckningar, fyllda lika mycket af konstnärlig entusiasm som af fin känsla för själfva dikten. Vi ha med dessa rader endast velat påpeka tillvaron af den intressanta utställningen, som helt säkert måste slå an på alla vänner af Selma Lagerlöfs tjusande bok.

DET INRE AF GRANGÄRDE NYRESTAURERADE KYRKA.

FRÅN FISKERIMÖTET PÅ NYNÄS. W. FAHLSTEDT FOTO.

Stämning — det är just hvad man erfar i denna lilla kyrka, som nu åter stått upp i vackert och stilenligt skick, och gärna ville man se den fylld af en högtidsklädd skara allmoge i Floda-dräkter, något som om söndagarna icke lär höra till ovanligheten.

Men ännu hellre tänker man sig den under de gamla rika Bergslagsfamiljernas tid. Stela och förnåma tåga de in i sina bänkar, och ödmjukt buga sig alla på deras väg... Nu minna endast gamla grafstenar om de dödas flydda glans. Ute på kyrkogården stå mot kyrkmuren uppresta de stenplattor, som fordom betecknat familjegravarna i koret under kyrkans golf. Rikt utbyggna blomstermotiv, scener ur Kristi lif och en myckenhet af änglar omsväfva inskriptionerna:

»Petrus Erici Folkier.
Nius Pastor: Grana Griensium: 1649».

»Suceian in Craine
1869 Petrus Westenius».

»Brukspatron Jöns Schering
des. k. hustr:

råda om denna graf: oc: håll.
Christus är mitt lif oc: döden är min winning».

Och därute i den lilla byn resas flaggstänger, bindas guirlander, ordnas grupper af gröna växter och höstblommor. Asparna ha själfmant klädt sig i rödaste rödt. kullarna ha dragit öfver sig sin blåaste slöja. Sjöarna glittra som guld i afton-solens sken, och rundt omkring dem står skogen mörk, stilla och hemlighetsfull.

Landtligt och leende, idylliskt och täckt är det nutida Grangärde. En liten obemärkt vrå långt från allfarvägen i Dalarne, men en »vrå bland bergen».

Rundt den stora Wessman slingrar tåget från Ludvika i krökar fram förbi rödmålade bondgårdar, förbi bäckar och strida vattendrag, förbi gråa stugor, små byar med åkerlappar, beteshagar och dungar. Och alltjämt förtona blånande kullar, hvilka höja och sänka sig som en enda vajande kedja. Och slutligen blänker ett hvitt kyrktorn ute på en smal landtunga — Grangärde ligger där soligt som ett ljusst leende.

Eller också plöjas Wessmans understundom ganska höga vågor af en liten rökig, sotig ångare. Härifrån te sig stränderna ännu mera imponerande. Furorna se ännu kargare ut på afstånd, bergs-

kedjan förefaller högre och mäktigare, människoboningarna ringare och obetydligare. Med undantag af Karl Erik Forslunds Storgården, som lyser röd och genuint storbondsk med sitt gammaldags loft på matboden.

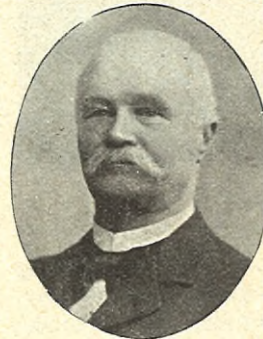
Genom vass och slingrande bukter styr den lilla båten genom det ena sundet efter det andra, under bro efter bro, öfver sjön Björken in i By-sjön, vid hvars fagra strand den lägger till nedanför Turisthotellet i Grangärde.

Vågorna skvalpa mot trädgårdens kaj. Inbjudande sittplatser under guldskitande och blodfärgade trädkronor. Altaner, hvarifrån man ser ut öfver vattnet, bort mot andra stranden, hän öfver skogsklädda höjder i Dalarnes oförlikeliga belysning.

En liten vrå bland bergen, d man längtar åter.
D—A.

UR DAGSKRÖNIKAN.

JULIUS AF LINDFORS †. I slutet af förra veckan afled i Helsingfors generalmajoren Julius af Lindfors. Finland har i honom förlorat en af sina mera kända personligheter. Han var född den 21 maj 1831, gift 1860 med M. E. Borgström, samt ägde med henne ett enda barn, en dotter, gift med professorn vid Stockholms högskola G. Mittag-Leffler. I det offentliga lifvet har af Lindfors på flere sätt varit en verksam man. Han adlades 1882 och deltog sedan i ridderskapet och adelns sammanträden vid finska landtdagen samt var vidare förste suppleant

J. AF LINDFORS.

för ridderskapet och adeln i delegationen för de Antellska samlingarnas vård.

Hans förnämsta betydelse ligger dock på det praktiska lifvets område. Han var sålunda en af de mest verksamma delägarna i Finska ångfartygs-aktiebolaget och bland hans senaste initiativ må nämnas, att han ställt sig i spetsen för ett stort bolag med ändamål att tillverka brännkol och torf. Staden Helsingfors har särskildt anledning att bevara hans minne i tacksam hägkomst på grund af hans organisation af den finska trädgårdsföreningen i sammanhang med hvilken han till staden donerade ett stortadt växthus samt inrättade en skola för trädgårdslärlingar. I sitt enskilda lif var han en vänsäll och vinnande

personlighet, uppuren af alla, som kommo i beröring med honom.

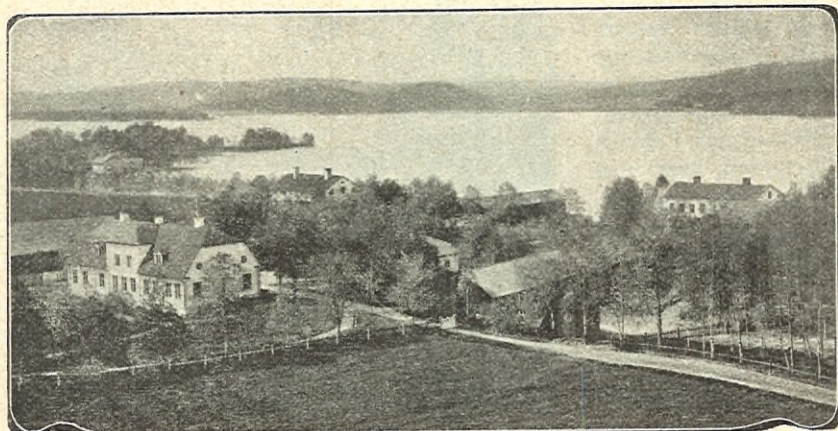
FISKERIMÖTET VID NYNÄS. Vänner af vårt skärgårdsfiskes höjande sammanträdde nyligen ute vid Nynäs för att öfverlägga i för yrket viktiga frågor och däribland förnämligast för att utröna användbarheten af motorbåtar vid fiske. Vid sammankomsten förekom äfven en väl anordnad utställning af olika slags fiskredskap. På den gruppbild af mötet, som vi återgifva i detta nummer, synes vid öfre bordsändan fiskerimötets ordförande professor Hjalmar Sjögren och till vänster om honom, med en marinkikare i handen, fabriker C. A. Ek, fiskerimötets upphofsman.

ALFRED NOBELS FÖDELSEHUS. Bland Norrlandsgatans blandning af skröpliga gamla byggnader från forna dagars Stockholm af moderna hus från i går ligger i hörnet af nämnda gata och Mästersamuelsgatan en ålderdomlig byggnad, till sin stil helt vanlig för att ej säga obetydlig, men med hvilken ett för vår samfundshistoria märkligt minne är förknippadt. Huset är n:r 11 Norrlandsgatan och där föddes den 21 oktober 1833 — alltså för jämt sjuttio år sedan — Alfred Nobel.

Inom dessa nu af tiden skarpt märkta murar förflöt en del af Alfred Nobels barndom, och af sina föräldrar, konduktören i öfverintendentsämbetet Immanuel Nobel och hans maka Andrielle Ahlsell, erhöi där den blifvande världsbekante uppfinnaren och donatorn sin första uppfostran.

Det har sports att medlemmar af Nobelstiftelsen framkastat tanken på husets förvärfvande och bevarande åt eftervärlden och att det i så fall borde inrättas till ett Nobel-museum. Idén synes oss särdeles lyckligt funnen, ty om någonsin en plats, där en märklig man första gången mött dagens sken, förtjänar att hägnas och vidmakthållas genom tiderna, borde det väl vara det hem, som sett Alfred Nobel födas.

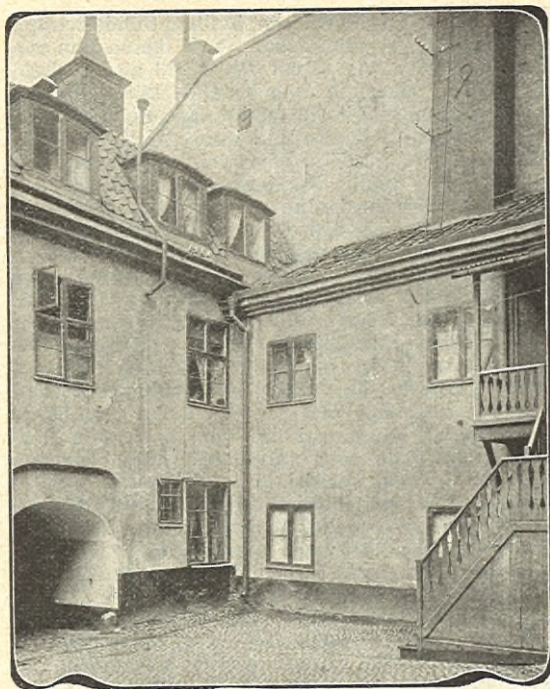
Med anledning af det om onsdag inträffade sjuttioåriga Nobelminnet, meddela vi i dagsnumret ett par exteriörer af det märkliga stockholms-

GRANGÄRDE BY MED PRÄSTGÅRDEN OCH TURISTHOTELLET.

ALFRED NOBELS FÖDELSEHUS. A. BLOMBERG FOTO.

GÅRDSINTERIÖR FRÅN NOBELS FÖDELSEHUS.

huset, som nu har nog lysande anor för att ej behöfva komma med bland »det Stockholm, som går.»

AKTIEBOLAGET LJUS synes ha tagit som speciell uppgift att för en stor allmänhet popularisera de bildande konsterna och har inom kort tid riktat vår på detta område förut icke allt för rikliga litteratur med tvänne förtjänstfulla verk. Det ena af dessa, *Georg Nordensvans »Bildkonsten»*, förtjänar i all synnerhet att blifva en verklig folkbok. Den framstående konsthistorikern har här på ett lättläst och underhållande sätt uppdragit grundlinierna af bildkonstens utveckling, dess historia i hufvuddrag, och som det yppersta åskådningmaterial försett sitt arbete med öfver 400 reproduktioner af representativa konstverk från olika epoker. Det förvånansvärdt billiga pris, som förläggaren åsatt den gedigna och präktigt utstyrda volymen, bör än ytterligare underlätta dess spridning i vida kretsar, och särskildt kan den på det varmaste anbefallas som en värdefull gåfva åt vår ungdom, som aldrig för tidigt kan få ögon och sinnen öppnade för konstens skönhetsvärldar.

Som ett förträffligt kompletteringsverk till nyssnämnda arbete må framhållas den serie reproduktioner i färgtryck af berömda målningar från äldre till nyare tid, som under samlings titeln »*Hundra bildkonstens mästerverk*» begynt utgifvas från samma förlag. Ej utan skäl har den konst-älskande publiken hittills förhållit sig rätt reserverad gent emot färgtrycksreproduktioner. På de senaste åren har dock reproduktionskonsten nått en utveckling, som möjliggör en hardt när illuderande trohet mot originalens anda och personliga karaktär. Det föreliggande första häftet af här anmälda verk — omfattande Tizians »Skattepenningen», Murillos »Barnen med musslan», Chardins »Bordsbönen», Lenbachs Bismarcksporträtt och Zorns »Maja» — lofvar också det bästa med afseende på modern teknisk fulländning. Allt som allt utkommer arbetet i 20 häften, hvart och ett med 5 bilder, till ett subskriptionspris af 2 kronor för häfte. Hvarje tafta åtföljes af en förklarande text af *Georg Nordensvan*.

Till den konstälskande publiken vänder sig också i eminent grad den skildring i bild och ord från konstens hemland, från lagunernas, de 117 öarnas och de 150 kanalernas, de stora forntidsminnenas och den eviga skönhetsens underbara stad »*Venezia*», som börjat utkomma från Wahlström och Widstrands förlag. Den liffulla och fängslande texten af *Henry Perl* är allt erkännande värd, men arbetets förnämsta tjustning torde för de flesta dock ligga i dess utmärkta illustrationer efter originalteckningar af framstående konstnärer, de flesta själfva venetianare till börd, och hvilka därför också gått till sin uppgift med tydlig hän-

förelse. Det ståtliga arbetet — ett sannt praktverk i sin art — utgifves i 10 häften å kr. 1,75, och skall helt visst bli lika välkommet för dem, hvilka det aldrig beskärts att med egna ögon skåda den stolta lagunstaden, som för dem, hvilka bland sina personliga minnen uppbevara ett besök på hennes klassiska mark.

J. N—g.

DIAMANTKORSET. EN UNGDOMS-NOVELL AF DANIEL FALLSTRÖM.

(FORTS. FR. FÖREG. N:R.)

ARY var, min älskvärda läsarinna, endast några och tjugo år, och det var då ej heller underligt, om en mängd för honom främmande känslor vaknade i hans hjärta, där han stod på knä, lutad öfver det mycket bleka, fina flickansiktet, strykande helt tafatt och klumpigt med sin hand öfver den låga, fint formade pannan samt låtande de lenaste hårflätor glida mellan sina fingrar, vana vid att handskas med hårdare ämnen. Han hade i sin barndom hört sin mor säga, att då en kvinna dånar, bör man ögonblickligen knäppa upp hennes klädningslif och lösa upp snörlifvet, men blotta tanken på att göra detta kom honom att rodna som en ung flicka, ehuru Ary var målare och van att ha med modeller att göra. Men den flicka, som hvilade sanslös framför honom, föreföll den unge mannen snarare som en ängel, fallen från skyarne, än som en ung, modernt klädd dam, helt prosaiskt kastad ur en sadel. Ary fortsatte därför sina bestrykningar med kallt vatten och hade slutligen den glädjen att se »sin unga hjältinna» — som han kallade henne tyst för sig själf, — slå upp emot sig ett par mörka strålande ögon, hvilkas glans nästan tvang Ary att sluta sina för att ej bli bländad. Den unga flickan förde handen till sin panna, som sökte hon erinra sig något och reste sig därpå, till hälften stödd på armbågen.

»Hvar befinner jag mig? hvad har hänt?» frågade hon med matt stämma.

»Er häst skenade och . . .»

»Vidare! försätt, min herre!»

»Och jag sköt honom.»

Hon sprang upp och betraktade Ary med en blick, som kom denne att känna sig helt förlägen och ångrande öfver att kunna ha vågat ta sikte på hennes häst och med en kula sändt honom — ja, vi kunna verkligen icke säga er, hvart hästar ta vägen efter döden!

»Ni har understått er att skjuta ned Flory? Ah, om jag vore karl, så . . .»

Men som hon icke var detta utan det som är något oändligen mycket bättre, en ung förtjusande kvinna, så fylldes hennes ögon af tårar, och hon dolde sitt lilla trotsiga ansikte i händerna, medan hon gick fram till sin dödade favorit.

»Stackars min Flory!» suckade hon, fallande på knä vid hästens hufvud, som hon sakta smekte och kysste, »stackars min Flory! Inga treffiga ridter mer tillsammans genom skogarne, aldrig ska vi jaga mer i hvarandras sällskap, aldrig får jag någon gång mer ge dig socker, — du, som tyckte så mycket om att ta socker ur min hand! Stackars min Flory!»

Hon klappade sakta hästen och kysste den åter igen.

Ary öfverraskade sig själf med att ha tårar i ögonen, och som detta nu ingalunda anstår en ung man, skyndade han att med avvisidan af handen stryka bort dem och antaga en min, som skulle gå och gälla för mycket känslolös och kallsinnig, fastän en kritisk be-

traktare i stället skulle ha funnit den mycket komisk.

»Och hvarför sköt ni Flory?» frågade hon, resande sig.

»Hvarför? Jo, därför att annars hade ni legat krossad där nere jämte er älskling, men i treffigt sällskap förstås så går allting för sig.»

Han fann sig vara rent af öfverdådigt modig, sedan han uttalat dessa ord, och för att visa sig djärf äfven i handling, tog han flickans fina hand i sin och förde henne fram till bergets brant.

»Hvad säger ni om en lustrid här utför?» frågade han.

Hon ryggade tillbaka genast i början, men sedan hon sansat sig, svarade hon honom småleende:

»Skaffa mig en ny häst och . . .»

»För himlens skull, min fröken,» afbröt han henne med förskräckt utseende, »det är väl inte ert allvar!»

»Hjältemodige unge man!» svarade hon skratande med skalken tittande fram ur de mörkgråa ögonen. »Men» tillade hon genast i en hjärtevarm ton, »förlåt mig, min herre, jag är ett lekfullt och tanklöst barn och glömmar att tacka er, ty utan er hade det varit förbi med mig!»

Hon tryckte hans hand, såg ett ögonblick forskande på honom med sina stora, lifliga ögon och sade sedan litet tveksamt till honom:

»Jag har bestämdt sett er förut . . . jag tycker mig känna igen er. Ah! nu har jag det! Ni är artist, heter Ary Bernard och målade under vintern några frescor på salsväggarna i madame Duponts pension. Åh! jag minns det mycket väl: alla eleverna voro kära i er, — ja, jag naturligtvis undantagen!»

Han visste ej, om hon gycklade med honom eller talade allvarsamt, men det visste han, att det var sant, hvad hon sade om hans arbete i fru Duponts pension.

»Ni ser, att jag känner er,» fortsatte hon, »och nu kan det verkligen vara tid på, att ni lär känna mig. Jag tror, att jag skall ha ett visitkort på mig. Jo, riktigt, — se här!»

Och hon lämnade honom ett litet förnämt visitkort, som han mottog med en lätt bugning och noga betraktade.

»Hvad ser jag! Fröken Louise de Marimar! Ni är således markis de Marimars dotter?»

»Ja, min herre.»

»Och arftagerska till slottet, som vi se där nere i dalen.»

»Alldeles!»

Han tycktes missmodig vid emottagandet af det bekräftande svaret på sin fråga: en djup klyfta i rang skilde dem från detta ögonblick åt.

»Ni hardå förändrat er mycket, min fröken,» sade han sakta, »ty jag skulle omöjligt hafva kunnat känna igen er.»

»Ni har alltså sett mig en gång förr?»

»Ja, jag såg er som barn; ni var troligen ej mera än tre år gammal, när jag såg er för sista gången.»

»Vi ha kanske lekt tillsammans?»

»Kanhända.»

»Åh, så roligt att träffa på en barndomsvän! Men säg mig, huru kom ni att vistas på min fars slott som gosse, och hvad var anledningen till, att ni ej fortfarande blef en kär gäst där?»

Han log bittert, då han svarade:

»Som en kär gäst? Nej, min fröken, såsom en sådan bodde jag ej inom de där murarne: jag hade mitt lilla rum bredvid min fars i betjäntflygeln. Min far var, ser ni, herr markisens kammartjänare.»

»Men hvarför stannade han då inte?» frågade Louise något allvarsammare än vanligt.

**STIL!
SKONHET!
STYRKA!**

Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, 18 Birger Jarlsgatan 18.
såväl eleganta som enkla; allt i solidt och förstklassigt utförande. ||
Möbler Sängar, Sängkläder, Mattor och Gardiner.

Rikstelefon 76 14.
Allm. Telef. 76 14.
Ritningar och kostnadsberäkningar upprättas beredvilligt på begäran.
Egna Arkitekter och Dekorörer. Filialer: Göteborg, Malmö.

Förnämsta tvättmedel

Äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS Prima Tvätt-Tvål

»På denna fråga kan jag icke gifva er något svar: förgäfvos har jag själf sökt utleta orsaken, men någonting besynnerligt och hemlighetsfullt är förenadt med denna brytning mellan våra fäder, ty min far är nästan rädd för att tala med mig om sitt sista vistande på slottet, hvars herre han ännu — det kan jag försäkra er! — är af allt sitt hjärta tillgifven, ehuru han sällan nämner hans namn. När jag någon gång frågar min far om orsaken till, att han gick ur markisens tjänst, brukar han svara: »det där, min gosse, ska vi aldrig tala om, ty såvida vi det skulle göra, måste jag berätta dig en både lång och sorglig historia, och jag vill hellre rifva upp mitt gamla sår från min krigstid än mana fram minnena från det förflutna.»

Under det Ary talade, satt hon tyst, blickande tankfullt i den fria rymden. Slutligen reste hon sig och läggande handen på hans arm sade hon:

»Jag tackar er ännu en gång, min herre, och hoppas, att jag en dag måtte kunna bevisa er en återtjänst. Men sannerligen,» fortfor hon i en glädigare ton, »har solen inte sjunkit och jag som lofvade vara hemma hos min far dessförinnan. Jag får således lof att skynda mig. Aldrig trodde jag, att jag skulle få återvända till fots — stackars min Flory!»

Hon ordnade den långa ridklädningsen så, att den ej skulle hindra gåendet och därvid märkte han, att hennes fötter voro beklädda med ett par mycket tunna tygkängor.

»Fröken de Marimar,» sade han tvekande, »vore det ej bättre, att ni väntade här ett

ögonblick, medan jag gick efter en annan häst från slottet, ty som daggen redan fallit, kunde det inverka skadligt på er hälsa, om ni gick till fots hem härifrån genom det våta gräset och öfver de fuktiga klipphällarne.»

»Det gör ingenting! Tror ni, för att jag tillbringat större delen af mitt lif i Paris, att jag aldrig förr gjort en vandring en sommar-afton med dylika tunnbottnade skodon genom skogen? Å, herr Bernard, ni har en dålig tanke om en ung dam, nyss kommen ur pensionen!»

»Föröfrigt,» tillade hon, pekande med sin handskbeklädda hand mot skogsbrynet, »kommer där en herre, hvilken med största nöje skall hjälpa mig till rätta.»

Ary Bernard följde med ögonen riktningen af hennes hand och såg då en ryttare, hvilken med lösa tyglar, kom makligt framridande ur skogen. I samma ögonblick ryttaren fick se Louise de Marimar, steg han af hästen, band den vid ett träd och kom med hatten i hand fram till Louise, hvilkens hand han fattade och yördnadsfullt förde till sina läppar. Ary kände därvid en viss oro vakna i sitt hjärta och tyckte sig redan i denne man hafva fått en fiende, ehuru han endast sett honom i högst två minuter.

(Forts.)

EUGEN ONEGIN.

MAN KAN förstå att detta äktriska epos af en sådan diktare som Alexander Puschkin måste tilltala en rysk musiker sådan som Peter Tschai-kowsky. I bådas ådror rinner romantikens mörkröda blod och i bådas diktarkynne rufvar den slaviska tungsintheten bredvid det yra lättsinnet. Dock är ordpoeten Puschkin långt större skald än tonpoeten Tschai-kowsky här visar sig vara, hvadan operan endast förmår ge en antydning om det stora diktverkets skönheter.

För dem som ej känna Puschkins dikt vilja

vi nämna att Eugen Oegin, hvilken tillhör den typ af »öfverflödiga» människor, som lämna den ena stranden, utan att hinna öfver till den andra, förmår en tjugande ung kvinnas kärlek för att sedan, då hon blifvit gift med en annan, upptändas af en förtärande lidelse till henne. Under mellantiden har han, till följd af en tvist, dödat sin bästa vän Lenski i duell. När han återser Tatjana och stormande besvär henne att bli hans, stöter hon, efter en svår själsstrid, Oegin ifrån sig och han drar bort, ännu mer fridlös än förut. Om någon dramatisk handling i dessa »lyriska scener» kan man knappast tala, och textförfattaren, en hr A. Bernhard, har i sin ordning dragit försorg om att intet af den Puschkinska versens skönhet finns kvar; denna vers, som enligt en dåtida rysk kritikers yttrande är »vek, smältande mild som bäckens sorl, seg och tät som hartz, bländande som blixten, genomskinlig och klar som kristallen, doftande som våren och hård och tung som en hjältes svärdsugg.» Musiken har ej heller, i stort sedt, förmått fasthålla denna charme hos dikten. Första akten är monoton, dock med ett par vackra körer som afbrott i enformigheten. Bäst är andra och tredje aktens festmusik med sina slaviska rytmer och orkestrala fyllighet. Lenskis parti är i allmänhet vackert, likaså ha Oegin och Tatjanas roller fått en vacker musikalisk omklädnad, ehuru den slaviska karaktären är märkvärdigt tunn. Partiturets kardinalfel är att det saknar enhetlig stil och brister i verklig inspiration.

Operan gafs synnerligen väl. Fru Lindberg, fröken Edström, hrr Forsell och Ödmann i respektive Tatjanas, Olgas, Oegin och Lenskis roller voro hvar och en förträffliga i sina uppgifter. Särskildt de båda manliga artisterna hade fått mycken karaktär på sina roller. Regie, uppsättning och balett förtjäna likaledes de varmaste loford.

Den mycket talrika publiken var ej särdeles entusiastisk gent emot Tschai-kowsky, men dess mer mot de uppträdande, som erhöilo rikligt med applåder och blommor.

KGL. TEATERN. Hvilken rikedom af storheter på scenkonstens område, som slag i slag hugnar vår hufvudstad! Först Coquelin, kort därefter madame Maeterlinck, och medan den sonora klangen af hennes franska ännu darrar i våra öron, fylles sängtemplet vid Gustaf Adolfs torg af Aino Achtés härliga toner.

Den charmanta finska sångerskan, som blifvit en af Paris-operans verkliga storheter, började i

FRÅN PREMIÈREN AF »EUGEN ONEGIN» Å KUNGL. TEATERN. 1. DUELLSCENEN MELLAN ONEGIN OCH LENSKI I 2 AKTEN. 2. BANKETTEN HOS FURSTINNA GREMIN (TATJANA) I 3 AKTEN. A. BLOMBERG FOTO.

går fredag sitt korta gästspel härstädes som Margareta i »Faust». Hon kommer för öfrigt att uppträda i Gounods »Romeo och Julia» samt i Wagneroperorna »Lohengrin» och »Tannhäuser». Idun har förut vid ett par tillfällen återgifvit hennes bild och senast i en reproduction efter det bekanta porträttet af Albert Edelfelt, som troget framhåller konstnärinnans ståtliga figur och bländande apparition.

LE THEATRE MAETERLINCK har under veckan gifvit tre föreställningar å Svenska teatern, till hvilkas närmare omnämnande vi återkomma i nästa nummer. För dagen låta vi oss endast angeläget vara att presentera en bild af turnéns främsta artistiska kraft på spinsidan, författaren Maeterlincks hustru madame Leblanc-Maeterlinck. Det påstås att hon inspirerat sin make till det sjäfulla och mäktiga dramat »Monna Vanna», hvars hufvudperson hon med glänsande framgång återgifvit såväl inför fransk som tysk publik.

Sällskapet befinner sig nu på en världsturné och som synes af turnéns namn, är det uteslutande Maeterlinckska diktverk, som stå på repertoaren.

Författaren medföljer själf. Hans porträtt med delades i Idun sistlidne vår, då »Monna Vanna» hade sin svenska premiär härstädes.

KONSERTFÖRENINGEN inledde sitt andra arbetsår med en konsert, som, alltigenom värdefull, fick sitt förnämsta intresse af engelsmannen Edward Elgar, af hvilkens aldrig här förr uppförda tonverk ett par nu förekommo på programmet. Det ena var ett utdrag ur hans förnämsta arbete »The dream of Gerontius», en komposition af religiös hållning med ett hänförande vackert preludium och för öfrigt af en alltigenom högstämmd och varm karaktär, som tyder på, att den nyengelska musiken också innesluter konstnärliga element, hvilka fordra att tagas på allvar. I orkestral prakt visar sig Elgar fullt au niveau med den moderna tyska och franska tonkonstens yppersta instrumentalister: Wagner, Richard Strauss och Berlioz, äfven om han då och då synes sakna deras formbehärskning.

Ett lysande prof på Elgars frodiga orkesterbehandling, men jämväl på hans sinne för bisarra tongångar och drastiska melodibildningar, var konsertuvertyren »Cockaigne», en i larmande och hvinande tonstormar gjord skildring af det Londonska gatulifvet. Någon specifik London-karaktär kunde väl näppeligen spåras i detta musikaliska experiment, men det var i alla händelser konstnärligt och effektivt skrivet och hade därför sitt berättigande.

Programmet inleddes med en uvertyr af Händel, hvars strängt linjerena hållning utgjorde en vacker kontrastverkan mot Beethovens därpå följande första symfoni, som i sin lekande karaktär utvecklade något af aprilidagens tjusande brottnings mellan sol och skugga.

Emil Sjögrens ballad »Der Vogt von Tenneberg», förtjänstfullt sjungen af hr G. Sjöberg, gafs nu för första gången mot bakgrunden af orkesterackompanjement, verkställt af hr T. Aulin. I vårt tycke hör dock denna ballad ej till komponistens bästa verk; det är endast i tredje afdelningen med det fint poetiska vaggvisetemat som man igenkänner bestämda drag af den Sjögrenska sångmön.

Hvad utförandet af konserten vidkommer, frågades det alltigenom af sin ledares lågande entusiasm och konstnärliga pietet. Det var som om Konsertföreningens orkester nu mer än någonsin känt vikten af sin musikaliska mission och villigt följde sin härförare uppför branterna af tonernas Olympos.

Närvaron af en i det allra närmaste fulltalig

GEORGETTE LEBLANC-MÆTERLINCK.

och varmt intresserad publik tydde äfven på, att här numera finns en rätt betydlig kontingent af musikvänner, som vill stödja föreningen i dess hängifna sträfvan för vårt musiklifs höjande.

FRÖKEN ADELE CEDERSCHÖLD heter en för vår publik ny pianist, som under den förflutna veckan konserterade i Vetenskapsakademien och vann en ej ringa framgång hos den talrikt närvarande publiken. Hon föreföll också att vara en musikaliskt sund natur och hennes spel vittnade både hvad temperament och teknik beträffade om någonting redbart och på samma gång osökt. Hon biträdde af violinisten herr *Magnus Ahlberg*, med hvilken hon utförde en sonat af Mozart — ett af programmets mest lyckade nummer, — samt af sångerskan fröken *Karin Weber*, hvilken ganska förtjänstfullt sjöng några sånger af Lindblad, Josephson och Geijer.

FRU EBBA SJÖGREN, känd från förra året genom sina populära visafnarn för barn och ungdom, ger i dag lördag kl. 6,30 e. m. en ny dylik i K. F. U. M:s stora sal.

N:R 19 AF DAMERNAS MUSIKBLAD har utkommit och inleder på ett intressant sätt oktoberkvartalet. Som bekant utlyste Musikbladet i våras en musikalisk pristäffing. Vid täffingstidens utgång hade inkommit mer än 300 kompositioner från ej mindre än 128 täffande. Det har sålunda varit ett mycket maktpåliggande och tidsödande arbete, som ålagts redaktionen och prisdomarne, hvilka senare utgjorts af förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, musikskriftställaren dr Adolf Lindgren och tonsättaren Vilh. Stenhammar. Enligt bestämmelserna för täffingen hafva prisdomarne och redaktionen haft att bland inkomna täffingsalster utse de bästa, och komma dessa att i Musikbladet införas, hvarefter dettas abonnenter genom omröstning få afgöra, hvilka kompositioner skola prisbelönas. I nu utkomna n: r 19 af Damerernas Musikblad finnes den första täffingskompositionen intagen och sedermera komma de öfriga, af prisdomarne utsedda kompositionerna att efter hand under kvartalet inflyta, hvadan det väl redigerade och numera mycket uppmärksammas Musikbladet ännu mera vinner i intresse. I det nu föreliggande numret bjudes därjämte på ett af hr Patrik Vrethblad väl arrangeradt potpourri ur k. teaterns senaste nyhet, Tschajkowskys opera »Eugen Onégin», samt några äkta tschechiska nationaldanser. Den läsvärda textafdelningen innehåller bl. a. en kort lefnadsteckning med porträtt af Tschajkowsky. — Vi kunna ej annat än allt fortfarande anbefalla *Damerernas Musikblad* till inträde i alla musikaliska hem, helst som därjämte priset — kr. 2,25 pr kvartal, omfattande 6 nummer med minst ett 20-tal kompositioner, här förut outgifna — måste anses ytterst billigt för den rikliga valuta det bjuder.

I NÄSTA VECKAS NUMMER

ämna vi, genom en tillökning af 4 extra sidor, gifva våra läsare ersättning för det genom rikligt tillströmmande annonser något för starkt begränsade textutrymmet i detta och närmast föregående n: r — särskildt på afdelningarna »Tidsfördrif» och »Frågor och Svar».

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18—24 OKT. 1903.

Söndag: Kejsarsoppa; kokt piggvar med potatis och holländsk sås; persiljespäckad fårstek med legymer; citronkräm med mandelmusslor.

Måndag: Köttbullar med potatis; äppelsoppa.

Tisdag: Hachis på får med konserverade ärtor; äpplen med ris.

Onsdag: Vegetarisk morotspuré; stekt helgefunda med potatismos.

Torsdag: Brynt vitkällsoppa med frikadeller; gräddväfflor.

Fredag: Surstek med potatis, lingon och lök; katrinplommon med grädda.

Lördag: Sillpudding med potatismos; slätvälling med ägg.

RECEPT:

Kokt piggvar (f. 6 pers.) 2 kg. piggvar, 150 gr. salt, 1/2 citron, 3 lit. vatten.

Till garnering: 1 citron, kruspersilja.
Beredning: Fisken urtages, sköljes väl i flere vatten och torkas med en fiskhandduk. Fenorna afputsas, men bortskäras ej. Den gnides därefter in och utvändigt med 1 msk. af saltet samt citronsaften. En djup skåra göres i den mörka sidan på fisken, för att det hvita skinnet på andra sidan

ej skall spricka. Piggvaren lägges på en fisksil med den hvita sidan upp och nedsättes i det ljumma vattnet tillsatt med saltet. Den får hastigt koka upp, men därefter endast småkoka, med tätt slutet lock, 20—25 min. eller tills fenorna lossna lätt. Fisken upplyftes genast med silen, och spadet får väl afrinna, hvarefter den upplägges med den hvita sidan upp, på ett varmt fiskfat eller på ett aflångt fat på bruten servet. Den garneras med små kokta potatisar och citronskifvar samt persilja. Piggvar serveras med smält smör, hummersås eller holländsk sås.

Citronkräm (f. 6 pers.) Skäl och saft af 1/2 citron, 1 kkp. krossocker, 1 dcl. fransk vin, 1/2 dcl. vatten, 6 äggulor (2 dcl. tjock grädda).

Beredning: Citronskalet afrives mot sockret, och saften pressas ut. Alla ingredienserna utom grädden, blandas därefter i en kastrull, som sättes öfver liflig eld, och krämen får under stark vispning sjuda, men ej koka. Då krämen är tjock aflyftes kastrullen, och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Om så önskas tillsättes därefter den till hårdt skum slagna grädden. Krämen hälls upp i geléskål och serveras med bakelser.

Mandelmusslor (f. 12 pers.) 200 gr. sötmandel, 10 gr. bittermandel, 200 gr. smör, 200 gr. strösocker, 1 äggula, 175 gr. hvetemjöl.

Beredning: Mandeln skällas, torkas i ugnen och drivas genom mandelkvarn. Smöret skiras, saltet fränkiljes noga, hvarefter det får kallna och röres tills det blir hvitt och pösigt. Då tillsättes sockret, äggulan, mandeln och mjölet,

och degen arbetas väl. Små krusiga bakelseformar penslas med skiradt smör, och degen utklämmas tunt i dem. Bakelserna gräddas i medelmättig ugnsvärme och uppstjälpas först, då mesta hettan afgått.

Köttbullar (f. 6 pers.) 6 hg. benfritt oxkött, 1 hg. späck, 1—2 ägg, 2—3 kkp. vatten, 1/2 kkp. stötta skorpor, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 msk. salt (1 msk. fint hackad portug. lök 1/2 msk. smör till löken).

Till stekning: 4 msk. (80 gr.) smör, 2 kkp. kokande buljong eller vatten.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Späcket skrapas och skäres i tärningar tillika med köttet samt drives 3 gånger genom köttkvarn. Ägget och vattnet vispas upp, de stötta skorporna iläggas och få stå och svälla 1 tim. Köttet arbetas med kryddorna och de stötta skorporna omkring 1/2 tim. eller tills färsen blir sammanhängande som en deg. Om så önskas, tillsättes sist den fint hackade löken, fräst i 1/2 msk. smör. En tackjärnspanna upphettas långsamt, smöret brynes däri. Köttbullarne formas med 2 träskedar, doppade i varmt vatten, och nedlägges i det heta smöret att brynas på båda sidor, de läggas därefter i en järnkastrull, det kokande vattnet påhälls, locket pålägges och köttbullarna få genomsteka under 1/4 timme.

Vegetarisk morotspuré (f. 6 pers.) 750 gr. morötter, 2 lit. vatten, 1 chalottenlök, 1 purjolök, 1 1/2 msk. smör, 2 msk. mjöl, salt, hvitpeppar, 1 äggula.

Beredning: Morötterna skrapas, skäras i bitar, och få sönderkoka i vatten tillika med den ansade löken och passeras. I en kastrull sammanfråsas smör och mjöl. Purén tillsättes litet i sänder under rörning och soppan får koka 10—15 minuter, hvarefter den skummas och afsmakas noga med kryddorna. Äggulan vispas upp i soppskålen, och purén tillslås under kraftig vispning.

Den serveras med rostadt bröd eller ostsmörgåsar.

Surstek (f. 12 pers.) 3 kg. innanlår af ox, 2 msk. salt, 2 tsk. stött hvitpeppar, 1/2 tsk. stötta nejlikor.

Till lagen: 2 1/2 dcl. god spritättika, 2 1/2 lit. svagdricka, 2 dcl. strösocker, 1/2 msk. kryddpepparkorn, 3 lagerblad, 2 små rödlökar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 1/2 lit. kokande vatten, 1 msk. soja.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i kallt vatten, bultas väl med köttklubba, och ingnides med en blandning af saltet och de stötta kryddorna. Det nedlägges i en lag af ättikan, drickat, sockret, de hela kryddorna och de skalade samt klufna lökarna väl sammanblandadt. Köttet får ligga här i 6—8 dagar och bör ofta vändas. Det upptages, afsköljes väl och torkas med en kötthandduk, samt späckas, om så önskas, med 1 1/2 hg. späck. Smöret brynes i en stekgryta. Steken iläggas och brynes vackert på alla sidor, hvarefter den halstras och vattnet, tillsatt med sojan, påspädes litet i sänder, hvarefter den får färdigsteka med tätt slutet lock omkr. 3 tim. Steken bör vändas

(med 2 träskedar) några gånger under stekningen och ofta ösas öfver. Köttjusens silas och allt det feta bortskummas noga. Smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka under flitig rörning 10 min. Grädden ihålles och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Sillpudding med potatismos (f. 6 pers.)

Potatismos: 2 lit. potatis, 1 1/2 kkp. oskummad mjölk, 2 ägg, 2 msk. kallt smör, 1 tsk. socker, 1 tsk. salt, 2 salta sillar.

Till formen: 1 msk. smör, 3 msk. stötta skorpor.

Sås: 1 1/2 hg. smör (skiradt).

Beredning: Potatisen räskalas och kokas mjuk, hvarefter den pressas genom purépress ell. mosas sönder med en gaffel. Mjölken, de uppvispade äggen, 1 msk. af smöret och kryddorna tillsätts och moset arbetas, tills det liknar skum. Sillarna urtagas och vattenläggas i 12 tim. Skinnet afdrages därefter, och hufvud jämte ryggen och alla småben borttagas. Sillhalvorna sköljas, inklappas väl i en duk och skäras i bitar. En bleckform smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. På botten af formen lägges ett lager af potatismos, därefter ett hvarf med sill, så åter potatismos och så fortsättes, tills formen är full. Öfversta hvarfvet bör vara potatismos, som öfverströs med stötta skorpor och beläggas med resten af smöret fördelat i flockar. Puddingen gräddas i ugnen omkr. 1/2 tim. Den serveras med skiradt smör.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs,

praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi för unga flickor och fruar.

Kursen för unga flickor, med arbete 5 dagar i veckan, är fulltalig. Ny kurs börjar den 20 januari 1904.

Kursen för fruar (ell. för sådana ogifta damer, som genom sitt arbete äro förhindrade att deltaga i den dagliga undervisningen), omfattar 10 veckor med arbete en dag i veckan.

En extra kurs för flickor är anordnad med arbete en eftermiddag i veckan. På särskild anmälan har båda dessa kursers öppnande uppskjutits, den förra till den 8 okt. kl 10 f. m., den senare till den 9 okt. kl. 1/2 5 e. m. Prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

Elisabeth Östman,

Adress: Stockholm, 48 A Malmskilnadsgatan, 3 tr. (ing. från Jakobsbergsgatan).

Beställningar å kalla rätter, såsom färser, à la dauber, vol-au-venter, mayonnaiser, croustader, kroketter, äfvensom à matbröd, kaffebröd, småbröd, bakelser, tårter och konfekt mottagas dagligen; likaså å medwurst, fläskkorf, köttkorf, pressylta, kalfsylta m. m.

Varorna hemsändas på begäran. Allm. Tel. 102 25.

Lärlarinne-kurs i huslig ekonomi

börjar i *Fackskolan i Uppsala* i jan. 1904. Ansökningar till deltagande insändas före 1 nov.. Tryckt program och öfriga upplysningar på begäran gratis och franko.

Katrinelunds vårdanstalt.

A denna under kongl. medicinalstyrelsens stående anstalt, emottagas nerv- och sinnssjuka kvinnliga patienter. Närmare upplysningar erhållas af anstaltens föreståndarinna Fru Elise Lennwall, Katrinelund pr Malmö. Rikstelefon 9 15.

Lax, Sill, Köttvaror

köpas billigast i parti hos
S. Mattsson, Mörrum (Sveriges största Laxaffär).

Domen fallen öfver Apollinaris!

Med upphäfvande af Kongl. Landsrättens i Coblenz utslag af den 7 Febr. 1899 dömes den anklagade,

Die Actiengesellschaft Apollinarisbrunnen zu Neuenahr,

till ett vitessstraff af 1500 Mark för hvarje återupprepande och förbjudes att i offentliga bekantgörrelser, reklamer eller å etiketter beteckna Apollinarisvatnet såsom ett naturligt kolsyradt mineralvatten eller att tillägga detta vatten egenskapen af absolut rent.

Reichsgericht, II, Civilsenat. Naturligt kolsyrade och absolut rena mineralhålsövatnen erhållas från

Germania-Brunnen i Schwalheim och Fortuna-Brunnen i Dorheim af hvilket det förra, som enligt intyg från Dr F Evers i Düsseldorf är det hälsosammaste af alla i handeln förekommande bordsvatten och enligt utlåtande af Prof. E. Jacobson i Berlin »välsmak och kvalitét öfverträffar alla hittills kända naturliga bordsvatten», bäst lämpar sig som måltidsvatten, och det senare såsom tillsett med naturlig kolsyra är öfverträffadt till viner och spirituosa. Dessa naturliga och hälsosamma vatten erhållas å alla apotek, hos vinhandlere och å bättre restaurationer. Svensk broschyr, behandlande vattnens egenskaper erhålles gratis från

Germania-Brunnen Comptoir i Tattersall. Rikstel. 31 54. Allm. Tel. 81 54.

Återförsäljare antagas för hvarje stad.

Bedrestillede Sindssyge

anbefales Dr. Dedichens försteklasses Anstalt ved Kristiania. Forlang Prospekt.

Piano- och Violinlektioner meddelas omsorgsfullt. **A. Nordvall.** Exam. vid Kungl. Musik. Akademien. Upplandsg. 75. Tel. Vasa 5 43.

En barnfröken önskas,

kunnig i sömnad och van vid barn. Svar till »A. T.», Kommandörsgatan 34, 2 tr t. h. Stockholm.

Deutsches Kindermädchen

med goda rek. får plats 1 l. 15 nov. Svar märkt »M. T. N.» med upp. om lön och ref. sändes inom 20 okt., Linköping p. r.

För en snäll, anspråkslös, ordentlig, bättre flicka, som är barnkär samt kunnig i sömnad och häst läfven van vid matlagning, finnes plats genast uti liten tjänstemannafamilj i landsortsstad. Uppgift å referenser ålder, löneanspråk jämte fotografi emottas till »Tjänstemannafamilj 1903» under adr S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Informator eller guvernant önskas nu genast i anspråkslös och enkelt hem å landet för 2 gossar och 2 flickor om 8—11 år. Ena gossen skall läsas upp till 3 kl. i allm. läroverk. Svar med betyg, fotografi och alla löneanspråk sändes snarast till Kronolänsman A. Staaff, Kall Jämtland.

Gödt om platser för Hushållsbiträden och Barnfröknar å Norra Inackorderings-Byrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm

För en anspråkslös, bildad flicka, som är villig deltaga uti alla i ett hem, där husmor finnes, förekommande sysslor inclusive tillsyn öfver tvänne välupfostrade barn om 4 och 9 år samt läxläsning, finnes plats le dig genast. Egenhändigt svar jämte fotografi torde sändas till »I. S.», Kristianstad

För bild. hushållsbiträden o barnfröknar finnes genast goda pl söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm. Etabl. 1887.

Kokerske- o. Hushållerskeplatsen

vid Fattigvårdsnämndens i Gefle är ledig att tillträdas den 1 januari 1904.

Med platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt, äro följande villkor: kontant lön efter 400 kr. pr år jämte vivre, tvätt och fri bostad (eget rum).

Till Fattigvårdsstyrelsen i Gefle ställda ansökningar, åtföljda af frejdebetyg och vitord från förut innehafda platser, skola före den 10 november 1903 vara inkomna till Fattigvårdsbyrån härstädes.

Gefle den 30 september 1903. Fattigvårdsstyrelsen.

Barnfröken.

En pärlig och treflig flicka med erfarenhet af barn får plats på landet att sköta treäring samt gå något tillhanda i huset. Lön 150 kr. Svar med referenser och porträtt samt åldersuppgift till friherrinnan M. Cederström, Gustafsberg (Sthlms län)

En pärlig och barnkär flicka, hälet något kunnig i sömnad och handarbete, erhåller bra plats för 2 mindre barn. Svar med fotografi och löneanspråk till fru Henneberg, Storgatan 30, 2 tr. upp, Stockholm.

En lärarinna, undervisningsvan i alla vanliga skolämnen, språk och något musik. Önskas för tvänne flickor om 8 och 9 år. Svar jämte betyg och fotografi sändes till »X.», Sättra Fabriker Vestergötland.

Hurtig dam, 25 å 30 år kompetent i manufaktur och korta varor kan från 1 nov. få god plats i affär detalj. Utförligt svar med uppgift om antecedentia, pretentioner m. m. jämte fotografi kan sändas under diskretion till »Föreståndarinna 1904» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b. Obs! Finnes minst 10-å 15,000 kr. kan affären i en snar framtid få öfvertagas.

En rask och duglig tjänarinna kunnig i matlagning, bakning och förförigt i de göromål, som förekomma i ett hem, erhåller god plats den 24 oktober, om svar med betygsskrifter sändes till »Liten familj» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Plats å kontor

finnes hos undertecknad för frisk dam med god handstil och vana vid korrespondens. God aflönning.

Platsen bör tillträdas omkring 20 oktober. Betyg ej nödvändiga, endast uppgift om ålder och föregående systerstättning samt därmed förenad inkomst.

Fabrikör R. Næsvall, Luleå.

Hönseri-elever.

A egendom 1 mil från Stockholm mottagas 1 november 2 unga flickor som önska grundligt sätta sig in i skötsel af ett hönseri om 250 höns efter Rosenhills system. Afligt pr år inberäknad helinackordering i ägarens familj 500 kronor. Lämpligt tillfälle för dem som framdeles äro uppsatta eget hönseri. Lofö-Edeby gård, Sthlm 8.

Duglig enkel flicka,

fullt kunnig i matlagning, bakning, syltning och andra husliga göromål, får instundande oktober plats på egendom i södra Vester-götland att med öknig köksas hjälp ombesörja matlagningen. Intet gårdshushåll, endast familjen. Svar med rekommendationer och porträtt under adress: »Husmoder» Hid p. r.

Duglig och praktisk hushållsfröken, ej under tjugu år, kunnig i såväl finare som enklare matlagning, bakning samt om möjligt, äfven väfnad, erhåller god plats i mindre familj vid bruk i Finland. Svar — muntligt eller skriftligt — med uppgift om löneanspråk och referenser till fru Elin Steffen, Upplandsgatan 22, Stockholm.

Sjuksköterska.

En sjukskötersketjänst i Uppsala provinssiälkäredistrikt, till hvilken Uppsala läns landsting beviljat anslag, kungöres härmed till ansökan ledig.

Lönen utgår med 500 kronor samt 100 kronor för husrum och vedbrand, där sådant ej erhålles in natura. Därtill kommer under tjänstgöring kosthåll beräknadt efter 50 öre om dagen, såvida det ej erhålles in natura, samt en dagaflöning af 50 öre.

Ansökan skall åtföljas af intyg öfver väl vitordad tjänstgöring omkr. ett år på sjukhus samt en månad på epidemisjukhus hvarjämte fordras att sökanden är ogift och ej under 21 år.

Ansökan skall före den 1 november 1903 insändas till förste provinsialläkaren A. von Stapelmohr, Uppsala, hvilken meddelar närmare underrettelser.

Uppsala den 1 oktober 1903. Landstingets förvaltningsnämnd.

PLATSSÖKANDE

En bättre flicka, van vid husliga göromål, önskas plats som sällskap och hjälp i huset. På lön fastes intet afseende. Svar märkt »Anna E.», Iduns exp.

En duglig och snäll ut tjänarinna, med ett fint och behagligt väsen men med svag hälsa, önskar lättare hushållsplatser till den 24:de dennes. Närmare upplysningar genom Samarithemmet, Upsala.

Anspråkslös flicka söker plats att sköta hush. ått ensam bättre herre, eller som hjälp ått husmoder. Kunnig i inom landt-hush. förek. göromål. Svar till »Okt. 03», Iduns exp

27-årig, bildad, hushållskunnig, musikalisk flicka önskar plats i enkelt hem. Sv. t. »Anspråkslös», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm

Plats såsom

Husföreståndarinna,

eller sällskap önskas af yngre musikalisk dam, som förut innehått likn. aest Talar flytande engelska och franska. Svar till »30 B. P. S.», motsets under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. f. v. b.

Gymnast,

som några år praktiserat i England och Frankrike, önskar anställning. Svar till »A. Ö.», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

En ung bildad flicka, som genomgått matlagningskurs å 1:a klass hotellet och som äfven är kunnig i enklare matlagning, söker plats att sköta ett hushåll. Goda rek. Svar till »Hushållerska 1903», Kalmar p. r.

En 25 ars flicka, fran godt hem, önskar plats i höst, kunnig i husl. göromål samt matlagning, bakning, sömnad, handarbeten och musik. 1 1/2 ars betyg från hem i Norrland. Svar till »Signe», Gnesta p. r

En 23-årig flicka önskar komma i familj att biträda i hushållet. Har genomgått fr. Cronius hushållsskola, något kunnig i väfnad och sömnad. Någon lön önskvärd, men vill gärna anses som familjemedlem. Svar till »S. 1903», Örebro p. r.

Fullt hushållskun. bild. pikettrog. flicka s. plats. Ordningssvan, sparsam. Svar »Ej rädd för arbete», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Husföreståndarinneplats,

häst på landet, i hem där husmoder finnes, eller i ankemans hem, önskas af en 35-årig barnkär flicka af god familj. Den sökande är kunnig i matlagning och alla till ett landthushåll hörande göromål, samt skicklig konstväfverska. Svar till »I. R.», p. r. Moheda

Barnfrökenplats 6. bild. flicka, genomgått barnavård, van att deltaga med sömnad. Svar, »Barnkär», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Verksamhet. Som husföreståndarinna söker en enkel, praktiskt duglig och barnkär flicka af god familj (häst i södra Sverige). Svar till »X. 27 år», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Bildad ung flicka af aktad familj, med B glad, vänligt lynne, önskar komma i ett fint hem, att deltaga i hvarjehanda sysslor, endast mot fritt vivre och ett vänligt bemötande. Svar till »Hille», Iduns exp.

Vårdinna. Ett enkelt ober fruntimmer, medelald. af god fam. önsk. kom i godt hem som husförestånderska eller hjälp i Stockholm ell. dess närhet. Flörar. vana i husl. göromål. Goda vitord kunna erås. Ingen lön påräkn. Svar till »Nov. 1903», Annonsbyrån, Östra Larmg. 1, Göteborg.

Barnfröken.

Ung bättre flicka med erfarenhet af späda barns skötsel önskar sådan plats. Goda referenser. Svar till »M. Z.», Gustafsbergs postkontor.

Bildad musik. 19-årig flicka sök. pl som sällskap i god familj. Van vid skrif-göromål. Goda ref. Sv. t. »Utile Dulci», Iduns exp.

19-års tl. af god fam, frisk och hurtig, med lust för husl. görom önsk pl. i vänl. hem till god hjälp och sällsk. Något kun. i musik Svar till »Fam ljemmedlem M. F.», Iduns exp.

Husföreståndarinna eller hushållerskeplats, hos aktingsvärd ungdomer eller änke-man önskas af en praktisk, stadgad flicka, kunnig uti matlagning, och för öfrigt allt, som tillhör ett väl ordnat hem. Goda rek. Svar m. »25 år», Iduns exp.

Förlofvad flicka önskar om möjligt genast plats i bättre familj för hushålls lärande. Svar till »Th. D.», Falun p. r.

Plats i liten familj, där ej jungfru finnes — eller hos ensam äldre fruntimmer önskas af bättre flicka, 24 år, rask och van vid husliga göromål — Svar till »Familjemedlem», Falun p. r.

Sjuksköterskeplats

å lasarett, eller och privat sjukvård, önskas af flicka, som genomgått 8 månaders elevkur vid länslasarett och sedan innehaft plats som undersköterska. Svar till »Sjuksköterska», Engelholm p. r.

Mot fritt vivre eller någon lön söker bildad flicka plats i stad eller på landet. Något kunnig i matlagning och bakning, skicklig i handarbeten och skrifning, samt vill gärna deltaga i alla ett hems sysslor blott hon blir ansedd som medlem af familjen. Goda rekommendationer. Svar till E H.», Floda station p. r.

En bättre anspråkslös flicka, musikalisk med sångröst önskar plats i familj att biträda med hushållsgöromål. Kunnig i väfnad och handarbeten. Tacksam för snart svar till »Regina», Söderhamn p. r.

Lärarinna önskar under 3 mån., från 25 nov. plats att undervisa mindre barn eller som hushållsbiträde. Svar före 25 okt. »Lärarinna», Tidån p. r.

En anspråkslös flicka af god familj s. pl. som barnfröken, kunnig i sömn. och husliga görom. Svar emots. tacks. t. »M. C.», Kyrkogårdsgatan 80, Eskilstuna.

Lärarinna, 25 år, önskar under vinterferierna (3 mån.) plats i frisk familj för att deltaga i matlagning. Svar till »Greta», Iduns Exp., Stockholm.

Plats som sällskap och sjuksköterska önskas af ung bättre flicka. Svar till »Syster Annie», Ugglas sjukhem, Grethureg. 73, Stockholm.

Plats som sällskap ått äldre dam eller ått föresta mindre hushåll sökes af 25-årig flicka. Sökanden kunnig i engelska. Svar till »S. L.», Öresundsporten, Helsingborg.

En ung flicka, med intresse för barn samt van att undervisa i förberedande skolans ämnen och handarbete önskar plats nu genast eller till vårterminens början. Svar till »Greta», Nybrogatan 40, Stockholm.

Vårdinnor, Sällskaps-, Lärarinnor, Kon-tors-, Hushålls- och Barnfröknar anskafas genom Norra Inackorderings-Byrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm.

Kvinnlig sjukgymnast,

som i vår utexaminerats från dr J. Arved-sons gymn. inst. önskar plats i familj eller medföra patient på resor. Svar till »Legitimerad sjukgymnast» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

En ung bildad flicka önskar plats i familj som sällskap och hjälp. Om barn finnes är villig att hjälpa med läxläsning och undervisa nybörjare i musik. Svar till »G.», Avesta p. r.

Ung bildad flicka

som genomgått Elementarskola, hemmastadd i Tyska o. Engelska kunnig i musik, önskar plats, som genast kan tillträdas. Plats önskas i familj som biträdande, äfven i skrif-göromål, eller hos äldre dam som sällskap. Den sökande har under ett års tid s ött en äldre sjuk dam, således erfaren i sjukvård. Svar utbedes tacksamt till »20 år», Vexjö-bladets annonsexp., Vexjö.

I god pension i Tyskland sökes eng sven-ska, som vore villig då och då skriva ett svenskt bref ått föreståndarinna, mot det lågre pensionspriset 800 mark. (Eljes 900 mark). Förresten mycket angenämt lif och bästa tillfälle att lära god tyska och förbereda sig till examen. Närmare genom Fröken E. Lindhé, Skolgatan 12, Norrköping

Hem för sinnesslöa barn i Gnesta.

Sinnesslöa barn emottagas för vård och undervisning af lärarinna, som i flera år arbetat med sådana barn. Charlottenberg, Gnesta Maria Karlsson.

London. Godt hem erbjudes i bildad, engelsk familj. Moderat pris. Centralt läge. Finaste referenser från Stockholm. 59 Union Rd Clapham. S. W.

Inackordering

sökes för en nervös yngre man i en glad, treflig familj på landet där personen i fråga kunde få sätta sig in i landbruks-göromål. Svar till »Inackordering» Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

1:sta klass inackordering i Göteborg i ett trefligt och bildadt hem, hos en änkefru, till börden tyska, från Hannover, f. d. lärarinna, där tillfälle gifves till konversation i tyska, franska och engelska språken och hjälp kan fås med lexorna, kunna flickor af alla åldrar få god helinackordering. Prima referenser. Närmare genom Fru Gabriele Dahlström, Lorensbergsgatan 1, II Göteborg.

PARIS.

Famille française recoit quelques pensionnaires desiant apprendre le francais. Hautes réferences en Suède. M.me Lehman. 7 rue Scheffer.

THALE AM HARTZ. Für Töchter gebildet Stände gründliche Ausbildung in Wissenschaften, Haushalt, Handarbeiten, Musik, Gesang, Malen x. Sprachen von Ausländerinnen. Pension mit Unterricht jährlich 1000 Mark. Referenzen. Prospekte. Frau Professor Lohmann.